ПОРОГИ

Ціна 20 Кč

Інформаційний культурно-політичний часопис для українців у Чеській Республіці
№ 1 березень–травень 2009

Informační kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice
č. 1 březen–duben 2009

- Празька «ложка дьогтю»
- Трипільську культуру відкрив чех
- Заробітчанин, який створив себе сам
- Алібізм Європи у «газовій війні»
- Чи здиратиме український уряд податки і страхування із заробітчан?
- Анекдоти, сканворд

КОБЗАРЕВІ СТОЯТИ НА СМІХОВІ!

Міжнародний автобусний маршрут
Чехія-Україна
Mezinárodní autobusová linka Plzeň-Truskavec

Плзень – Прага – Градец-Кралове – Наход –
– Кудова Здрой – Кросціенко – Смільниця – Самбір –
– Дрогобич – Трускавець

Від'їзд: Пн, Вт, Ср, Чт, Сб

DROZAVA s.r.o.
ТзОВ ДРОЗАВА
Stepan Drozd – Степан Дрозд

DROZAVA s.r.o. IČO: 28385021
Beranových 65, PSČ 199 00, Praha 9, Letňany
Tel. +420-775 300 578; +380-677 404 583; drozava@seznam.cz

пороги

Інформаційний культурно-політичний часопис для українців у Чеській Республіці

№ 1
березень-травень 2009, рік XVII
Підписано до друку 9 квітня 2009

Видає: г. о. Українська ініціатива в ЧР
Воцелова 3, 120 00, Прага 2,
Чеська Республіка
+420 221419821, uicr@centrum.cz
skype: uicrvocelova
Ід. номер: 60448296
Розрахунковий рахунок
1925774379/0800

Адреса редакції: Часопис "Пороги",
Олдржіхова 33, Прага 2, ЧР
Реєстрація: МК ЧР/7044
porohy@seznam.cz,
http://www.ukrajinci.cz,
тел.: +420 222 254 476,
skype: porohy

Над номером працювали: Олекса Ліванський (відповідальний редактор), Богдан Райчинець, Ганна Мельник, Марія Скиба, Олекс Мартинець, Василь Рюхтін, Святослав Юсов, Олександр Гаврош, Наталя Колесник, Давід Свобода, Леся Межва, Юрій Вовчук, УНІАН, Укрінформ, ЧТК.

Художнє оформлення та верстка: Елена Салтуарі, Ательє Елас

Часопис друкується із фінансовою допомогою Міністерства культури Чеської Республіки

За достовірність викладених фактів відповідає автор статті. Редакція залишає за собою право скорочувати матеріали і виправляти мову, не поділяти поглядів автора. Рукописи не повертаються.

POROHY
Informační kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice (název je odvozen od ukrajinského "porih" – práh, říční práh)

č. 1
březen – květen 2009, roč. XVII

Vydává: o.s. Ukrajinská iniciativa v ČR, Vocelova 3, 12000, Praha 2, ČR
+420-221 419 821, uicr@centrum.cz
IČO: 60448296
č. ú. 1925774379/0800

Adresa redakce: Časopis Porohy, Oldřichova 33, 120 00, Praha 2, tel.+420 222 254 476; skype: porohy registrační číslo MK ČR/7044

Na čísle spolupracovali: Oleksa Livinský (odpovědný redaktor), Bohdan Rajčinec, Hanna Melnyk, Marie Skyba, Oleje Martynecj, Vasyf Rjuchtin, Svatoslav Jusov, Oleksandr Havroš, Natalie Kolesnyk, David Svoboda, Lesja Mežva, Jurij Vovčuk, UNIAN, Ukrinform, ČTK.

Grafika: Elena Saltuariova, atelier Elas

Časopis je vydáván s finanční podporou Ministerstva kultury ČR

хроніка громади
«Берегиня» береже традиції; «Назар Стодоля» у Емаузах; «Скарб» - нове об'єднання українців; зустріч на «Плзеньщині»; згадка про заснування ОУН; Школа «Свободи» на Угельному Тргу; розклад футбольних матчів «Форуму Українців»; Ющенко вшанував празького Шевченка: без «ложки дьогтю» не обійшлося, але все ж таки пам'ятник є...

празьке дзеркало
Святослав ЮСОВ: Чеський трипілець. Понад сто років тому Вікентій Хвойка емігрував на Україну, щоб там відкрити прадавню культуру

українська панорама
Баламути батюшкі Сідора: Кремль роздмухує сепаратизм на Закарпатті; Місія Клауса: чому інтереси російського та чеського президентів сильно збігаються? Чи це вплине на Лісабонську угоду та головування Чехії в ЄС...

наша справа
Іван Куриляк – свідомий заробітчанин, людина, яка зробила себе сама. Мені було соромно у чеській школі: Молода українка Інна згадує про свої переживання під час еміграції

незалежність
Давід Свобода: Алібізм ЄС у газовому конфлікті

четверта хвиля
500 євро і квиток додому; Мотейл критикує систему медстрахування іноземців; пенсійне страхування мігрантів; Балога та «регіонали» бояться європейських педофілів та маніяків і хочуть візовий режим; через економічну кризу робочі візи тимчасово не видають.

калейдоскоп
Ігор Римарук: Істинновамкажу... Юрій Вовчук: Гастарбайтери чи заробітчани? **Нові книги:** Ігор Іллюшин. УПА і Армія Крайова; Олесь Ільченко. Місто з химерами; Вадім Лєвін. Чий портрет?; Андрій Кокотюха. Останній раз. Микола Гоголь. Тарас Бульба. Оксана Лятуринська. Шляхи. **Нова музика, сі-ді:** Євшан-зілля: Рок-збірка 2009. Олексій Боголюбов: My «Cool & Crazy» world. Перкалаба: Ічидро. Українські народні казки: Дитяча колекція.

Резюме чеською.
Resumé v češtině

Ющенко вшанував празького Шевченка

Без «ложки дьогтю» не обійшлося, але все ж таки пам'ятник є...

Шевченківські дні у Празі ще ніколи не мали такого інформаційного розголосу та участі стількох державних діячів та поважних осіб, як цього року. Наприкінці березня з візитом відвідав Президент України Віктор Ющенко, і до цієї події у чеській столиці мав бути відкритий довгоочікуваний пам'ятник Кобзареві.

Як розповідалося у нашому журналі влітку минулого року, робота молодого скульптора Миколи Зноби та архітектора Вероніки Дірової мала бути встановлена в 6-му столичному районі, мікрорайоні Бубенеч, що неподалік від посольства. Однак через протести мешканців Латиської площі у грудні минулого року роботи зі встановлення пам'ятника були припинені, й ініціаторам довелося переносити пам'ятник в інше місце. Назустріч пішла адміністрація 5-го району, і дозволила встановити двометрову скульптуру Шевченка на площі Кінських у мікрорайоні Сміхов, біля палацу правосуддя та представництва ООН. «Ми це сприймаємо як символ порозуміння між народами», – сказав на відкритті староста Праги-5 Мілан Янчик. У результаті пам'ятник опинився у ще кращому місці, оскільки на оточеному з усіх сторін кількаповерховими будинками «Лотишаку» він дійсно просто губився б.

25 березня, відкриваючи монумент, Президент Віктор Ющенко заявив, що поява шевченківських знаків у світі – це небуденне явище, яке свідчить про світову шану до України. І хоча Шевченко ніколи не був у Празі, але має тісний зв'язок з Чехією. «Коли в 1876 році Російська імперія заборонила українську мову і літературу, то саме в Празі вийшло перше і нецензуроване видання Шевченкового «Кобзаря». Коли Шевченко був заборонений в Україні, то його переклав видатний чеський поет, великий прихильник України Йожеф Гейчик», – заявив Віктор Ющенко. Одну зі своїх найвідоміших поем Тарас Шевченко присвятив національному героєві Чехії – Янові Гусу.

За скандалами стоїть політика

Зрештою, незважаючи на всі суперечливі явища минулої та – особливо – сучасної еміграції українців до Чехії, численна українська громада таки заслужила бодай такого символічного увіковічення своєї присутності у цій країні. Однак і тут громаду чекали певні непорозуміння. Одразу ж після відкриття у чеських мас-медіа з'явилося кілька критичних статей не стільки щодо постаті Шевченка, якого чехи знають доволі слабо, або ж скульптурної композиції, скільки самого поспішного процесу видання дозволів на встановлення скульптури. Пам'ятник, мовляв, опинився на краю празької пам'яткової резервації, де не можна без дозволів навіть вікон поміняти, через це Прага-5 «має проблему» («Лідове новіни», 26 березня). Зауважує, однак, що пам'ятник Кобзареві не сподобався представникам російського посольства (що нам, українцям, і не дивно – пор.), які у такому разі пропонують встановити пам'ятник Пушкіну. «Кому може заважати поет Шевченко? Хіба що якимсь неосвіченим», – став на захист українців керівник відділу охорони пам'яток столичного магістрату Ян Кнежінек. Гостріше адміністрацію району напало Чеське телебачення у програмі «Репортери ЧТ». Редактор Марек Волнер прирівняв відкриття пам'ятника до «товариських» державних візитів соціалістичного минулого. «Нині ці часи повернулися до Праги-5. На тому місці, де колись стояв легендарний радянський танк із номером 23, за ніч виросла скульптура українського письменника Тараса Шевченка. За добу до візиту Президента України Віктора Ющенка... Місцеві органи у цьому випадку не дотримувалися правил». Аж образливо висловився «візуальний митець, педагог ВШУП – Високої Школи Мистецько-Промислової» Іржі Давід, який «педагогічно» назвав пам'ятник Шевченкові «соцреалістичною мерзотою».

Звісно, дочекатися українцям добрих слів з-під пера та камери чеських мас-медій – наче бедуїнам повені. «Скільки українських заходів зроблено і чехами навіть не помічено. Помічають лише те, з чого можна роздути скандал. От Шевченко їм перейшов дорогу. Але пам'ятник тут ні при чому. І навіть не тому, що він українець. Це місцева політика. Є опоненти старости Праги-5 Мілана Янчіка. Він показав силу, яку ніхто не зміг відвернути. Від адміністрації району ми отримали всі необхідні дозволи, скульптуру встановили. А люди, які не погоджуються з Янчіком чи Музікаржом просто хочуть мститися. Шкода, правда, що для цього обрали й пам'ятник. Адже нікому не заважав бруд та безпритульні, які там були до цього. Але нічого, люди звикнуть. Може, й творчістю Шевченка стануть більше цікавитись, краще, ніж грою його тезки-футболіста у спорт-барах. Усе забудеться, і Тарас нагадуватиме чехам, що тут українці є і мають свою культуру. З якою їм варто ознайомитись перед тим, як щось про нас говорити», - відреагував на медіальний шум Богдан Райчинець, секретар УЧР.

Відкриття і нагороди

На відкриття пам'ятника прийшло неочікувано багато людей – біля півтисячі, за найменшими підрахунками. Синьо-жовті прапори переплітался із вишиванками та чеськими прапорами, дипломати, урядовці, журналісти, студенти, туристи, прості заробітчани прийшли привітати свого президента. Сприяла відкриттю й сонячна погода. Наче на хвильку повернувся листопад-2004. До гурту українців приєдналося навіть кілька представників русинської громади під трикольоровими прапорами. Хай там що про Ющенка в Україні говорять, але тут, за кордоном, українцям як нікому іншому необхідна підтримка з Батьківщини, і він це усвідомлює. Нагадав, що в Україні за останні чотири роки було відкрито 3 пам'ятники видатним чеським діячам та подіям. На зустрічі із громадою, яка відбулася після відкриття, він це неодноразово підкреслював, називаючи діаспору дипломатами від народу. «Закордонне українство – особливий партнер України у розвитку нашої зовнішньої політики... По всьому світу українці роблять унікальну роботу, щоб Україна відбулася», - переконаний Ющенко. Глава держави запевнив у незмінності європейського та євроатлантичного курсу України. «Я високо ціную ту позицію, яку в цьому проводить українська діаспора», - сказав Президент. Багато розповідав про внутрішні проблеми країни, мовну ситуацію, економічні проблеми, пояснював позицію у «газовій суперечці» з Москвою. На завершення зустрічі він вручив державні нагороди деяким діячам «за вагомий особистий внесок у розвиток українсько-чеського співробітництва у гуманітарній сфері»: орден «За заслуги» ІІІ ступеня – директорові слов'янської бібліотеки у Празі Лукашові Бабці, викладачеві Карлового університету, доцентові Богдану Зілинському, президентові Пан'європейського товариства культури, освіти та науково-технічної співпраці «Коменіус» Карлу Музікаржові та старості району Прага-5 Мілану Янчику. Орден княгині Ольги ІІІ ступеня одержала керівник української редакції радіо «Свобода» Ірина Халупа. У серпні минулого року, за вагомий особистий внесок у зміцнення авторитету України у світі, популяризацію її історичних і сучасних надбань та з нагоди 17-ї річниці незалежності Президент України нагородив орденом «За заслуги» ІІІ ступеня голову громадської організації «Українська ініціатива у Чеській Республіці» Віктора Райчинця. Нагорода йому була вручена у грудні українським послом Іваном Кулебою.

Встановити пам'ятник допомогли дві комерційні структури, котрими керують українці, Міністерство Закордонних справ України та Посольство України в ЧР. Зокрема, енергетична компанія Korlea Invest Holding AG (Шаффхаузен, Швейцарія), котрою володіє бізнесмен Василь Бечварж, виділила 30 тисяч доларів США. Вартість спорудження і встановлення пам'ятника становила 57 тисяч доларів.

Петро Заручних

«Скарб» – нове об'єднання українців

Коли наступають Свята Різдвяні – не знайти українця, в душі якого би не звучала рідна коляда, якому б не хотілося куті скуштувати, з Василем і Маланкою пожартувати. Хоч частково задовольнити бажання численної громади українців у Празі постаралася новостворена громадська організація «Скарб». Її ініціативна група на чолі з керівником Анною Ванєчковою та заступником Оленою Циньказовою підготувала «Щедрий вечір у Карпатах», який проводився 17 січня 2009 року в приміщенні монастиря на Слованах Емаузи.

«Скарб» збирається не тільки проводити культурно-масові заходи, а й надавати юридично-правові консультації, практичну допомогу в адаптації проживання, працевлаштування і соціального забезпечення українців в Чехії. «Щедрий вечір у Карпатах» розпочався виступом отця Василя Сливоцького – пароха греко-католицького кафедрального собору св. Климента, який висвітлив релігійну основу та історичні корені святкування Щедрого вечора, розказав про кутю, дідуха і 12 страв на столі.

Гуцульська ніч, гуцульська хата, Свят-вечір. Із Різдвяними вітаннями у хату завітали ангели (Сашко та Іванко Сливоцькі). За столом сім'я, батько, мати та синок (Перец А., Устрицька О. та Галишин М.) запрошують гостей. Ведучі разом з колядниками (Питак О., Перец А., Пейготовою О., Шебковою М.) відтворили дійство різдвяної ночі... На сцені з'являється мати (Марія Перец) із немовлям на руках... «Бог Предвічний», «Небо і земля», «Нова радість стала» - колядували всі. Гаряче аплодувала зала на виступ О.Кольви, І.Святкіна, Д.Довганича, Р.Любачівського, О.Фединяк, М.Луклинського, М.Філіпчук, А.Лачінікової, Ю.Андрейціва, Ю.Винтонів, А.Рижак - учасників відомого у Празі українського хореографічного колективу «Джерело», яким керує Дарія Любачівська. Також у програмі вечора взяли участь хореографічні колективи «Юність» із Чернівців (керівник Марко Юрій) та «Джерельце» із Вінниці (керівник Бондар Тетяна). Не обійшлося і без дотепних жартів Маланки й Василя. Роль Василя виконував Любомир Кондрат, а Маланкою була неперевершена Ліда Лаврісь, яку добре усі знають із виступів «Родини».

Після виступів колядки, жарти і танці із сцени перейшли у зал. Веселилися, пригощалися і дякували «Скарбу» за відпочинок поукраїнськи, а також отцю Корнелу Балажу за приміщення і Тетяні Маркулинець за спонсорську допомогу.

Ганна Мельних

Вистава «Назара Стодолі» у Емаузах

Не відрізнялося за якістю та дружелюбною атмосферою і свято на честь народження Тараса Шевченка, яке влаштувала та ж громадська організація «Берегиня» 15 березня у залі абатства в празьких «Емаузах». Програму свята було складено ініціативною групою на чолі з керівником, диригентом Іриною Дмитраш. Художнє читання поезії Шевченка органічно переплітало з піснями, з біографічними повідомленнями з життя генія українського народу. Під час виконання «Реве та стогне Дніпр широкий» та «Думи мої» на очах багатьох глядачів блищали сльози – такі близькі ці пісні серцю кожного українця. Урочисто звучать слова «Як умру, то поховайте...» – всі встають. Здається, і серця вистукують ритм Шевченкового «Заповіту». На святі у виконанні жіночого ансамблю майстерно прозвучали пісні «Зацвіла в долині червона калина», «Вітер в гаї не гуляє».

Виразно із інтонаційним наголосом звучало кожне поетичне слово Кобзаря у виконанні читців Галини Дундяк, Віталія Залеського, Галини Цимбали, Всеволода Терешкуна. Читалися і «Розрита могила..», «Мені тринадцятий минало», «Тяжко-важко в світі жити...», «Минають дні..». На емоційне сприйняття змісту прочитаних поезій впливали декорації та вміле використання технічних засобів – спів пташок і дзюркотіння струмочка...

Після короткої, але гостинної перерви (де глядачі куштували пісні страви з кавою та чаєм), гості стали глядачами вистави за п'єсою Тараса Шевченка «Назар Стодоля». Глядачів вразила майстерна гра Лілії Когуч (Галя), Мишка Дундука (Назар), Степана Савчука (Хома). Зокрема, Лілії Когуч згодом чимало людей пропонувало спробувати себе в професійному акторському мистецтві – вона в черговий раз довела, настільки майстерно вона вміє грати, декламувати і яку має добру пам'ять на тексти та вірші.

За більш як двогодинним виступом стоїть велика закулісна праця і переживання усього колективу, адже нелегко після важкого робочого дня по кілька годин віддавати час на репетиції, вивчати свою роль. Про вагомий вклад «Берегині» в культурне життя української діаспори Чехії свідчить і той факт, що 25 березня, під час відкриття пам'ятника Тарасу Шевченку у Празі за участі президента України Віктора Ющенка звучали Шевченкові пісні у виконанні саме цього хору.

Шевченківські дні також відзначалися у Будинку нацменшин, де 8 березня виступив хор Святого Володимира, а україністка Тереза Хланьова зачитала доповідь. Згодом члени та прихильники ОУПУ, УЧР та Об'єднання українок дискутували за горнятком чаю чи келихом вина.

Ганна Мельних

Зустріч на «Плзеньщині»

Вперше організовано громадсько-культурну зустріч західночеських українців у Плзні. У п'ятницю 27 лютого, у скромній залі плзеньского «Сокола» зустрілись майже дві сотні українців. Вечір відбувся дякуючи ініціативі Яна Поланського, отця православної церкви у Плзні. На зустріч прийшло чимало людей, і організатор розраховує на дальші акції такого типу. Гості витанцьовували та розважались під звук самограйки Руслана, музиканта з Праги. На думку деяких гостей вечора, звучало надто багато російської естради. Інші підсумовували, що «кожен із нас народився в пору такої музики, та це ж також наша музика...». Отець Ян Поланський привітав на вечорі празьких гостей з Української ініціативи, які місцевим передали вітання зі столиці. Загалом вечір відбувся у доволі дружній атмосфері. Організатори мають надію на проведення у Плзні осінніх Днів культури, наприклад, концерту та танцювальної забави. УІЧР побажало їм багато натхнення у цій справі.

Пор

СУДОВО ЗАВІРЕНІ ПЕРЕКЛАДИ
НА УКРАЇНСЬКУ ТА ЧЕСЬКУ МОВИ
SOUDNĚ OVĚŘENÉ PŘEKLADY Z/DO UKRAJINŠTINY
Знижки для студентів, пенсіонерів, матерів у декретній відпустці, на великі замовлення
У нас Ви можете придбати часопис "Пороги"

Francouzská 233/114 Praha 10 PSČ 10100,
зупинка "Кримська" трамваїв 4, 22, 23,
тел. 271741513, 723132815 (Eurotel),
E-mail: ooksana@centrum.cz, **www.volny.cz/ottomansky.ukr/**

Молода художниця Анна Камінська відкрила 17 березня в Будинку нацменшин у Празі виставку під назвою «Tvari v tvar» («Віч на віч» або «Дивлячись в обличчя»). Картини студентки можна було подивитися до 26 березня. Акція відбулася під егідою Об'єднання українців та прихильників України.

Школа «Свободи» на Угелному Тргу

Прихильники ВО «Свобода» в Чехії за підтримки Міжнародного об'єднання «Українська Свобода» презентували документально-художній фільм «Бандерівці» в Плзні та Празі. Цей документально-художній фільм створений спільними зусиллями Львівської обласної організації ВО «Свобода» та Товариства пошуку жертв війни «Пам'ять». Стрічка розповідає про боротьбу УПА проти німецьких та більшовицьких окупантів на території Західної України у 1940-1950 роках.

Також 31 січня у Празі відбулося урочисте відкриття Української суботньої школи «Свобода». Засновником школи стало це ж саме об'єднання. Очолює проект голова чеської «Свободи» Богдан Костів. Українських школярів прийняли у просторах денної чеської школи (Uhelny Trh 4, Praha 1), яка спеціалізується на математику та інформатику. У школі навчатимуться діти українців, переважно заробітчан, які живуть в Чехії. Учням викладатимуть українську мову, історію, навчатимуть традицій. Викладачі – вчителі-українці, що мешкають у Празі. Заклад видаватиме українські атестати, двічі на рік сюди приїжджатиме комісія з Києва. Опікуватиметься школою Богдан Бенюк – заступник голови ВО «Свобода» з питань зв'язків з українцями за кордоном. «Свободівці» сподіваються, що з часом українська школа отримає підтримку влади Чехії. «Адже в Португалії та Іспанії є по 20 українських шкіл, в Італії також, але у Чехії – парадокс, та таку кількість українців шкіл немає. Лише один навчальний рік суботньої школи коштує півмільйона корун. Поки що навчання буде безкоштовним, оплата буде запроваджена тільки у випадку кризи», - сказав Костів.

Олекс Мартинець

Інформуйте себе, не губіть ритм часу!
Україна регіональна, Світ у новинах, 30 хвилин у різних вимірах, Моніторинг тижня, Економічний журнал, Музичний острів – все це та багато іншого на "Радіо "Свобода". Слухайте нас в Інтернет-ефірі у форматах RealAudio та Windows Media
www.radiosvoboda.org

Згадка про заснування ОУН

На Ольшанському кладовищі в Празі у суботу, 7 лютого 2009 року, міжнародне об'єднання «Українська Свобода» влаштувало панахиди на могилах визначних діячів українського націоналістичного руху, до 80-тих роковин утворення Організації Українських Націоналістів. Провести панахиду міжнародне об'єднання «Українська свобода» запросило отця Володимира Мартинця (Чеська православна церква) та отця Василя Сливоцького (Чеська греко-католицька церква). Вже традиційно біля пам'ятника українським жертвам зустрілися особи різних поколінь. Також були проведені панахиди біля могил Миколи Вікуля, Лідії Райчинець та Степана Сушка. Учасники акту достойно вшанували пам'ять загиблих патріотичними промовами й молитвами.

пор

Отець Володимир Мартинець

«Берегиня» береже традиції

«Ви чуєте ? Десь дзвоник дзвонить, до нас ідуть колядники!» Цими словами Олеся та Володимир Лотоцькі розпочали передріздвяний вечір «Наше Різдво», який організував та представив український хор «Берегиня» у неділю 21 грудня, у празькому театрі Метро. З назвою довго зважували. Коли продумувався концепт вечора, вирішили перенести глядачів у їхні домівки з іконою, рушником, пахучим дідухом; з хоч і пісним, та багато накритим столом, на якому дванадцять страв. Згадати свою традицію, звичай, коляди, віншівки... Звідси - «Наше Різдво». Щиро вітали та частували гостей-колядників Газда та Газдиня (Анна Кондрат та Богдан Базарко); пастушки (Віталій Залеський, Мишко Дундяк) та Ангел (Василь Курищук) поспішали до осель, щоб сповістити дивну новину про народженого Месію. Блискуче та пронизливо ніжно заспівала колискової – коляди «Спи, Ісусе, спи» Людмила Бадира. Всеволод Терешкун, котрий теж пише свої вірші, згадував дитинство. У Святвечір був звичай у першу чергу згадати померлих, помолитись та запалити свічу.

У ніч перед Різдвом стаються дива. Героїня сценки «Ніч перед Різдвом» Лілія Когуч вірить, що в цей вечір помиряться з коханим. На жаль, дива не станеться, - у його житті уже з'явилась інша... Проте, приходить вечір, а зірка Месії додає сили і бажання йти і жити далі, бо в ніч перед Різдвом приходить добра вість. На закінчення дійства глядачі спільно з «Берегинею» заколядували «Бог предвічний». Газдиня частувала усіх пампушками та кисілем.

Марія Скиба

РОЗКЛАД МАТЧІВ ФУТБОЛЬНОГО КЛУБУ «ФОРУМ УКРАЇНЦІВ ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ»

2009 (A3A: I.B. třída – sk. A)
(УВАГА: зазначений час у таблиці – збір гравців, початок матчу на 1 годину пізніше!)

В суботу 28 березня український футбольний клуб «Форум українців ЧР» розпочав весняне півколо чемпіонату з гри на виїзді проти команди з Ржеп. Гра відбулася на стадіоні Злічин, неподалік від станції метро, і завершилася виграшем нашої команди 1:2. 5 квітня українці з таким же рахунком програли у «Нуслів», однак місцезнаходження в трійці лідерів це не змінило. Клуб претендує на перемогу у своїй підгрупі (1B-A). У міжсезонні команда посилено тренувалась та брала участь у турнірі з футзалу.

18.04.2009 ■ субота ■ Качеров – Форум UA
09:30, stadion SEMI Kačerov (Za Mlýnem 101, Praha 4, автобус 192 з Будейовіцької до зуп. Влніта)

25.04.2009 ■ субота ■ Форум UA – Пржедні Копаніна
16:00, stadion Šeberov, UMT – штучне покриття (метро Opatov, автобуси 165 або 325)

02.05.2009 ■ субота ■ Хухле – Форум UA
09:15, stadion Chuchle, (trava) (Strakonická 418, автобуси 129, 241, 243 зі Сміховського вокзалу до зуп. Dostihová, прибл. 8 хв.)

10.05.2009 ■ неділя ■ Форум UA – 1999 Прага
16:00, stadion Šeberov, UMT – штучне покриття (метро Opatov, автобуси 165 або 325)

17.05.2009 ■ неділя ■ Радотін B – Форум UA
09:15, stadion Radotín, UMT (Ke Zděři 1111) Bus 204, 244. Sídliště Radotín зі Сміхова або поїздом до ст. Praha-Radotín

24.05.2009 ■ неділя ■ Форум UA – Злічін Б
16:00, stadion Šeberov, UMT – (метро Opatov, автобуси 165, 325)

30.05.2009 ■ неділя ■ Бранік – Форум UA
09:15, stadion Braník, trava (Za Mlýnem 101, Praha 4, автобус 192 з Будейовіцької до зуп. Влніта)

07.06.2009 ■ субота ■ Форум UA – Славой Подолі Б
16:00, stadion Šeberov, UMT – штучне покриття (метро Opatov, автобуси 165 або 325)

13.06.2009 ■ субота ■ Модржани – Форум UA
16:00, stadion Modřany, trava Komořanská 40. Tram. 3, 17, 21 – Čechova čtvrť

21.06.2009 ■ неділя ■ Форум UA - SK Стржешовіце Б
16:00, stadion Šeberov, UMT – штучне покриття (метро Opatov, автобуси 165 або 325)

Результати матчів оголошуються в щотижевих новинах українською мовою на радіо Ro Regina 92.6 Mhz щопонеділка о 19:25 та публікуються на Інтернет-сторінках **http://www.ukraine.cz**

Розклад матчів публікується в українському часопису «Пороги» та форумі www.tereveni.cz

ДЯКУЄМО НАШИМ УБОЛІВАЛЬНИКАМ ЗА ПІДТРИМКУ, БУДЬМО!

З питань співпраці телефонуйте капітанові Едуардові Данилашу – **608 245 862**

Текст: Святослав ЮСОВ

Чеський трипілець

Понад сто років тому Вікентій Хвойка емігрував на Україну, щоб там відкрити прадавню культуру

В лютому цього року на Київщині, у селі Халеп'я Обухівського району, було відкрито філію обласного археологічного музею, присвячену Вікентію Хвойці, відомому чеському археологу. Саме його заслуга – у відкритті трипільської культури. В урочистому відкритті експозиції взяли участь чеський посол Ярослав Башта та місцеві урядовці. Музей відкрито в будинку, де протягом двох років жив В. Хвойка. В сусідньому селі Трипілля, на «Замковій горі», є пам'ятник В. Хвойці. Адже цей науковець зробив величезний внесок в пізнання культури та історії України. Одна половина музею, розміщеного в будинку, який було споруджено у 1872 році, – присвячена В. Хвойці, а в іншій – незабаром буде краєзнавчий музей.

Чех Вікентій Хвойка, відкривач трипільської культури

Ювілейна монета 5 гривень (Україна)

Вікентій Хвойка народився у 1850 році в Чехії. Згодом він переїхав до України, і став першовідкривачем трипільської культури, раньоslов'янських археологічних культур на території України і пам'яток давнього Києва, започаткував нову наукову добу в дослідженнях палеоліту. Йому також належить відкриття кількох палеолітичних стоянок, передусім Кирилівської, що стала на тривалий час еталонною палеолітичною пам'яткою для регіону Середнього Придніпров'я.

Піонер і фундатор української археології Вікентій Хвойка був першовідкривачем раньоslов'янських археологічних культур і пам'яток давнього Києва... Парадоксально, але Вікентій Вячеславович був археологом-самоучкою. Він покладався на свою надзвичайно розвинуту інтуїцію, підкріплену знаннями й багаторічним досвідом. Найбільшим його подарунком людству стало відкриття унікальної стародавньої землеробської культури IV-III тис. до н.е. Цю культуру Вікентій Хвойка найменував трипільською – за назвою села Трипілля (нині Київська область), поблизу якого він зробив перші масові розкопки давнього поселення. Конгломерат поселень цієї культури (котра охоплювала половину сучасної території України) є однією з перших цивілізацій у світі.

Емігрував на схід

Чех Ченех Хвойка народився 21 лютого 1850 року в селі Семін неподалік Пардубиць. Його рід був старовинного рицарського походження, але після однієї з середньовічних битв маєток було спалено, всі родові документи загинули, й вони стали звичайними поселянами. В 1864 році по закінченні комерційного училища в місті Хрудім Вікентій переїхав до Праги.

Там він захопився вивченням давньої минувшини та старожитностей, спілкувався з істориками й археологами. У 27-річному віці, не знайшовши застосування у Австро-Угорщині, Вікентій переїхав на постійне проживання в Російську імперію. У Києві він почав викладати німецьку мову та малювання, займався агрономічною наукою. Його успіхи в галузі агрономії було відзначено на виставках у Ромнах, Харкові, Парижі; він написав дві книги із сільськогосподарської проблематики. Але він повертався до свого захоплення стародавньою історією. Листувався з празькими друзями – любителями старовини, почав колекціонувати старожитності, увійшов до Київського товариства старожитностей та мистецтв.

Вікентій Вячеславович пильно стежив навіть за найменш значними земляними роботами у Києві. У серпні 1893 року Хвойка на Кирилівських висотах (точніше – на вулиці Кирилівській, 81) помітив у розрізі гори, на глибині 19 метрів, якусь кругу жовтувато-білу пляму, яка зблизька видалася йому бивнем мамонта. Це й підтвердив викликаний ним професор Київського університету В. Антонович (відомий український історик, учитель М.Грушевського). Припустивши, що на цьому місці була стоянка первісних людей, Антонович порадив Хвойці пошукати крем'яних виробів. І справді, той віднайшов такі предмети. Так, стараннями Вікентія Хвойки було відкрито знану Кирилівську палеолітичну стоянку поблизу центру Києва. Її результати увійшли в усі праці з палеоліту й підручники з історії та археології.

Київські бабусі

Вивчення стоянки було дещо утруднено через курйозний випадок. Місцеві бабусі, побачивши викопані кістки мамонтів, вирішили, що вони цілющі, й почали їх збирати. Хвойка змушений був обгородити стоянку й найняти сторожа. Але чутки швидко поширювалися, й одного дня юрба зацікавленого народу, сподіваючись отримати задарма щось корисне для господарства, увірвалась на розкопки і заподіяла багато шкоди. Хвойці довелося відразу фіксувати всі знайдені предмети й забирати їх. Розкопки тривали на досить значній площі. Окрім Хвойки, до цих робіт були залучені знані вітчизняні й зарубіжні археологи, зокрема французи А. Бодрі, та Ж. де Бай.

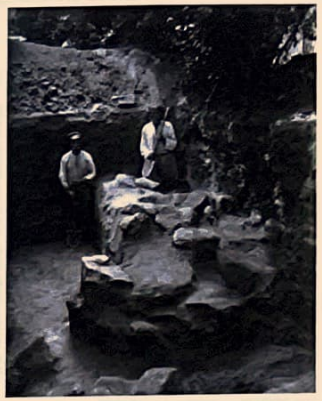
Розкопи на Кирилівських висотах засвідчили його вміння досліджувати. Він звертав велику увагу на горизонтальне розташування культурних залишків, зберігав їх у тому стані, в якому вони були знайдені, розчищаючи з усіх боків. Було виявлено фрагменти житла, різноманітні кремінні знаряддя і т. ін. Велика площа (дев'ять тисяч квадратних метрів) з численними залишками, перша знахідка на території Російської імперії пам'ятки палеолітичного мистецтва, яка одержала світовий розголос (уламок мамонтового бивня з різьбленням), і розташування стоянки в Києві – «матері міст руських» – усе сприяло широкій популярності. Згодом Хвойка відкрив іще кілька палеолітичних стоянок.

Виявлення «особливої неолітичної культури» почалося теж із Кирилівської стоянки. Наступного року дослідник знайшов багато фрагментів грубої кераміки, кістки тварин та черепашки, що лежали в якихось приміщеннях типу землянок. Вони становили окремий культурний шар (площею чотири тисячі квадратних метрів). Це був наступний етап життя людей. Протягом 1895–1896 років на висотах від Флорівської гори до Кирилівського монастиря він відкрив іще понад 70 таких землянок. У них існували заглибини для вогнищ, до яких вели східці. Стіни були плетені й мазані глиною. У них були залишки кераміки, орнаментовані відбитки шнура та різних штампів, розписаних червоною та чорною фарбами. Така кераміка і є характерною для культури трипілля. Згодом з'ясувалося, що ці землянки – не житло, а гончарні печі трипільців.

Шлях до Трипілля

Невдовзі Вікентій В'ячеславович зрозумів, що представники цієї культури мали жити й нижче по Дніпру. До розкопок поблизу сіл Трипілля, Верем'я та Жуківка, він узявся в березні 1897 року. Тут учений поряд із землянками, подібними до кирилівських, відкрив майданчики з валькованими спорудами з обпаленої глини. Найбільше їх було знайдено в околицях села Трипілля. Археолог дійшов висновку, що тут відбувались обрядові поховання й жертвоприношення: у спорудах існувала велика кількість урн із перепаленими людськими кістками, майданчики були розташовані на висотах, де валькувані споруди стояли колом. Пізніше з'ясувалося, що саме вони і є житлами трипільського населення.

Відтоді й почалися дослідження пам'яток цієї прадавньої землеробської культури, поширеної в IV-III тис. до н.е. на частині земель України, Румунії та Молдови. Саме Вікентій Хвойка висловив припущення, що це особлива землеробська культура періоду неоліту. Тоді мало хто серед науковців погоджувався з цим, бо вважалося, що прадавні землеробські культури могли існувати лише в теплих краях – на берегах Нілу, Тигру і Євфрату тощо.

Археологічні розкопки верхньої частини кургану в Коростені

Учений досліджував трипільську культуру понад десять років, розкопав цілу низку подібних об'єктів. Першим зібрав і порівняв усі відомі трипільські знахідки, виділив їх в окремі групи, розробив їхню періодизацію. Протягом XX століття було відкрито сотні поселень. Так, поселення трипільців біля сучасного села Майданець налічувало до півтори тисячі житлових будинків, а біля села Тальянки – більш ніж дві з половиною тисячі. Загальновідомими є масові, «фірмові» пам'ятки, такі як бінокулярні глиняні посудини, антропоморфні та зооморфні статуетки з теракоти, теракотові моделі жител, різноманітно орнаментований «чорний» та «червоний» керамічний посуд тощо. Хвойка вивчав пам'ятки мідного та бронзового віків на Київщині та Черкащині, досліджував старожитності залізного віку. Відкрив культури так званих «полів поховань». Подібні до них уже були відомі в Європі. Ці відкриття Вікентія Хвойки припадають на 1899-1901 роки. Ці пам'ятки Хвойка відкрив поблизу сіл Зарубинці, Черняхів та Ромашки Київської губернії. Ці поля він розглядав як пам'ятки місцевого населення, приналежного, на його думку, до давніх східних слов'ян. Далеко не всі тогочасні й наступні дослідники погодилися з цим висновком Хвойки, але всі прийняли його розбиття культури «полів поховань» на дві культури: зарубинецьку та черняхівську. Першу вчений датував межею ер, а другу – першими століттями нашої ери. Хвойка не тільки відкрив і виділив у окрему тему для вивчення ці культури, а й зумів простежити перехід від скіфської доби до зарубинецького періоду й від черняхівського періоду до наступної епохи, зробив періодизацію, яку дотепер вважають точною.

Розкопки стоянок кам'яних фундаментів у Києві

Старокиївська гора

Вікентій Хвойка долучився й до відкриття східнослов'янських старожитностей VI-VII ст., розкопавши ряд поселень на Черкащині (Пастирське городище та ін.), виявив могильник літописних сіверян у селі Броварці на Полтавщині та ін. Ще в 1894 році під час дослідження Флорівської гори він знайшов залишки давньоруських ремісничих майстерень – косторізної та ювелірної. Продовжував розкопки як у Києві, так і в інших місцевостях України. Сенсаційними стали результати його розкопок на Старокиївській горі.

У 1907 році, оглядаючи її схили, дослідник побачив у розрізі давню кладку, що послужило приводом для нових розкопок. Але справа ускладнювалася, бо частину Старокиївської гори, де зараз міститься Національний історичний музей України, займала садиба лікаря М. Петровського із розлогим садом. Археолог домігся в господаря дозволу копати на території садиби, але той заборонив знищувати дерева. Тому Вікентій Вячеславович мусив робити розкопки невеликими траншейками або виривати окремі ями. Так доводилося досліджувати одну з найстаріших і найцінніших пам'яток Давньої Русі.

Тут Хвойці вдалося виявити майже всі археологічні культури, починаючи з неоліту – гончарні печі, язичницьке капище VIII-IX ст., що підтверджувало сакральне значення Старокиївської гори. Що це був центр давньої столиці, показав розкоп залишків великокнязівського кам'яного палацу X-XI ст., оздобленого фресками й мозаїками. Були виявлені залишки жител та ремісничих майстерень, які обробляли камінь, кістку, метал тощо. Серед особливо відомих знахідок – унікальні ливарні формочки, запрестольний хрест. Саме тоді Хвойка знайшов цеглу із зображенням великокнязівського тризуба. Відкриття центру давнього Києва викликало гігантський резонанс. Старокиївську гору назвали «руським Капітолієм». За ініціативою Хвойки уряд викупив садибу М. Петровського в державну власність. Проте від подальших розкопок у ній Вікентій Вячеславович був усунений через інтриги заздрісників.

Пошук мецената

Хвойка у польовий сезон відкривав по 8–12 археологічних пунктів. Йому необхідно було

Текст: Олександр ГАВРОШ

Спалах падаючої зірки

Як Хуст готувався до 70-річчя Карпатської України

Центр Хуста, обрамлений вежами греко-католицького, реформатського, римо-католицького та православного храмів, може позмагатися з Ужгородом та Мукачевом. Але, ясна річ, у мініатюрі, адже мешкає тут лише близько тридцяти двох тисяч осіб.

десь добувати гроші для існування, не кажучи вже про розкопи. Археологія не мала державних субсидій і змушена була утримувати себе власними зусиллями. Хвойці доводилося шукати багатих меценатів, згодних покривати витрати польових досліджень і платити за археологічні колекції.

Таким став Богдан Ханенко – український колекціонер та громадсько-культурний діяч. Його приватне зібрання стало основою археологічного відділу музею Товариства старожитностей та мистецтва. На той час він був одним із найбагатших в Європі. Більшість експонатів цих фондів походила з розкопок Хвойки. Проте іноді грошей бракувало, й доводилося вишукувати інші джерела фінансування. Хвойка змушений був продати уряду за безцінь свою особисту колекцію старожитностей, аби тільки мати змогу продовжувати польові дослідження. Її купили на гроші з міського бюджету, й вона залишилася в улюбленому ним Києві. Учений був цим дуже задоволений.

Така ось дивна фігурка була виявлена під селом Мартинівка

Хранителем Київського музею старожитностей та мистецтва він був від початку й до своєї смерті. Він вкладав у роботу цього закладу багато енергії, знання й сил, жартуючи, що «висушив будинок музею власними легенями». Це, напевне, й могло стати причиною його тяжкої хвороби. Він помер 2 листопада 1914 року, й був похований на Байковому цвинтарі.

Джерело: Бедрик-Білан Х., Безносик А., Гнатюк М. та ін. 100 найвідоміших українців /Заг. ред. д. філос. наук, канд. іст. наук, Павленка. – К.: Орфей, 2005. – С. 303–309. (скорочено).

Та не войовничим середньовіччям став відомим Хуст у Європі. Наприкінці 1938-го та на початку 1939 років до маленького, тоді двадцятитисячного, містечка в Карпатах була прикута увага світових політиків та преси. Американські, німецькі, італійські, французькі, британські журналісти, не кажучи вже про сусідів, пишуть репортажі та інтерв'ю з цього досі нікому не відомого краю. Бо саме звідси може початися... Велика Україна. Несподівана карта в тогочасній політичній колоді.

Після того, як у щойно проголошеної автономної частини вже позбавленої Судет «другої» Чехословаччини – Підкарпатської Русі – гортистська Угорщина також відібрала три найбільші міста — Ужгород, Мукачеве та Берегове, влада перебирається в єдине містечко, що залишилося на її теренах, – Хуст. Здавалося б, така обкраяна територія без головних центрів, сполученої залізничної мережі та урядової дороги не зможе вижити. Ба ні! Народний ентузіазм був величезний. Уже 3 грудня 1938 року назва Карпатська Україна стає для цієї гірської землі домінуючою. Населення Хуста за кілька зимових місяців подвоїлося. Адже сюди переїхали всі крайові установи з Ужгорода та Мукачева, прибуло чимало біженців з окупованої території.

До Хуста звернуті погляди українців усього світу. Сюди прийжджають Олександр Олесь та Микола Аркас, Роман Шухевич та Олег Ольжич. Тисячі галицьких хлопців нелегально переходять кордон, аби будувати Україну за Карпатами.

Кожен камінь дихає історією

Я ходжу по засніженому Хусту. Приблизно так містечко виглядало і 70 років тому. Селяни на центральній вулиці, які торгують просто на землі яблуками, квасолею та салом, гостроверхі вежі храмів, вузенькі двоповерхові вулички, і вічний свідок над усім цим – Замкова гора. Хіба що руїни на ній тоді було видно значно краще, адже лісу на вершині не було.

Карпатська Україна наклала такий відбиток на Хуст, що тут тепер кожен камінь дихає нею. Ось Свято-Вознесенська греко-католицька церква. Тут карпатські січовики отримали останнє благословення перед тим, як рушити назустріч угорській армії. Поруч будинок, у якому мешкав Президент Карпатської України Августин Волошин. Через дорогу розміщено штаб «Карпатської Січі». І так далі по всьому центру. Адже всюди працювали міністерства та установи, які очолювали відомі закарпатські політики.

Я йду туди, де 70 років тому билося серце Карпатської України – до будинку уряду. Збудований незадовго до вікопомних подій як міська управа, він несе в собі риси модерного тоді конструктивізму. Нині в будівлі вперше за 70 років зроблено капітальний ремонт. Запитую, де був кабінет Волошина. Виявляється, знають: у теперішньому відділі землевпорядкування.

Шукаю голову міста Михайла Джанду. На час ремонту він обрав собі маленький кабінетик на самому краї третього поверху. Цікаво, що було у цьому закапелку 70 років тому? Михайла Джанду вже вдруге хустяни обрали своїм головою. Чи то за вольовий характер, чи за широке бачення ситуації, чи радше за те, що думає про Хуст більше, ніж про себе.

Вікопомний Сойм у спортзалі

Ми сідаємо в авто, аби подивитися, що вже зроблено на цю пору. За міською радою відразу розташований краєзнавчий музей. Його головна експозиція присвячена Карпатській Україні. Кілька років тому він виглядав цілком по-совдепівськи, з прогнилою підлогою. Нині площа перед ним устелена бруківкою. На третьому поверсі розташована картинна галерея. Ремонт там зробили минулого року. Я схвально оглядаю білосніжне приміщення з картинами. «Такої галереї нема ні в Ужгороді, ні в Мукачеві, – задоволено каже Джанда. – Так виглядатиме весь наш музей».

Далі ідемо до колишньої Хустської гімназії, а тепер – Хустської школи №1 імені Августина Волошина з поглибленим вивченням французької мови. Збудована теж у тридцятих роках у так званому «чеському кварталі», вона несе на собі відбиток тодішнього стилю. Але за сімдесят років капітального ремонту не проводилося, і приміщення, ясна річ, занедбали.

А поміж тим, саме тут, у спортивному залі гімназії, відбувся вікопомний Сойм Карпатської України, на якому 32 посли (депутати) одностайно проголосили її незалежність. А також обрали Президентом Августина Волошина, затвердили державною мовою українську, обрали державним прапором – синьо-жовтий, гербом – тризуб та гімном — «Ще не вмерла Україна».

...Робітники пізнають мера здалеку, тож призупиняють роботи, чекаючи на його оцінку. Зал оббивають ламберією, отож школярі отримають його, як писанку. Запитую в пана Михайла, чому роботи ведуться лише зараз, перед самими урочистостями. Поки ідемо до Замкової гори, він розповідає: «Рік тому Президент видав указ про відзначення 70-річчя Карпатської України. Разом з обласною адміністрацією Хустська міська влада внесла пропозиції, що варто зробити до ювілею. Цілий рік тривало листування з Кабміном, яке ні до чого не призвело. У підсумку ми не отримали жодної копійки і втратили час...»

Ми виходимо з авто біля хустського кладовища, при дорозі на Замкову гору. Згадую, що збоку, в чагарниках, колись стояв великий дубовий хрест. Тепер тут місце розчищено. Складена в штабелі бруківка свідчить про те, що мають розпочатися роботи. «Сніг і морози трохи нас затримали, – каже Михайло Джанда, прямуючи до могили січовиків. У березні 1939 року сюди привезли кілька возів із понівеченими тілами захисників Карпатської України. Окупанти навіть заборонили їх по-людськи поховати і встановити хреста. Тепер тут височітиме пам'ятник... Усе, що нині у Хусті робиться – винятково за міські гроші. Частково допомагає й область. Зокрема, вона займається реконструкцією меморіалу на Красному полі. Там відбувся головний бій між січовиками й окупантами».

Хрест на Красному Полі. Січовиків вшановує Президент.

Уперше – на державному рівні

70-річчя Карпатської України вперше проводилось на державному рівні. До Хуста приїхав Президент України Віктор Ющенко. А в останні підготовчі дні оновлювали фасад колишнього штабу «Карпатської Січі», з'явилися меморіальні таблиці Роману Шухевичу та Олегу Ольжичу на колишній «Січовій гостинниці». Планується вихід багатотомника «Карпатська Україна в документах», в ньому будуть матеріали не тільки з українських архівів, а й словацьких, угорських, польських. «Якщо все буде гаразд, до Дня Незалежності оновимо центральну площу Хуста і відкриємо бронзовий пам'ятник Августину Волошину, – каже пан Михайло, коли ми знову повертаємося до міської ради. – Упродовж усіх цих років ми вирішували першочергові проблеми. Поставили автономні котельні у школах та садочках, ремонтували дах, поступово ремонтуємо водогін. Нарешті прийшов час і впорядкувати зовнішній вигляд міста. Хоча ми, звісно, сподівалися, що до такого важливого для всієї України ювілею нам буде надано державну допомогу».

Я згадую слова про «спалах падаючої зірки» місцевого історика Олега Мельника, котрий навіть зовні схожий на якого-небудь старшину з «Карпатської січі». Вольове обличчя, ніс горбинкою, твердий погляд, акуратні вусики, рубана мова. Хоч у кіно знімай!

Справді, Карпатська Україна була спалахом падаючої зірки. Доля її була вирішена Гітлером і Сталіним. Німецький план «Грюн» спрацював на всі сто. Чехія, яка мала найсучаснішу армію, здалася практично без жодного пострілу. Гітлер у відкритому авто проїжджав Прагою, а його вояки крокували новоспеченою частиною великого Рейху. А в той же час у засніжених полях займали позиції слабоозброєні юнаки «Карпатської січі», чекаючи на ворога, який має значні переваги в авіації й артилерії. Хіба вони не знали, що їх чекає? «Знали! – твердить Олег Мельник. – І цей бій мав колосальне значення для всієї подальшої історії. Бо за цих кілька виграних годин Сойм Карпатської України прийняв основні документи і означив цю територію як суверенну країну, а не «нічийну землю».

Збройний опір та подальші репресії, кількість жертв яких досі не можна порахувати (дослідники називають цифру від двох до шести тисяч загиблих), засвідчили про окупацію Карпатської України, її збройне поневолення. Саме тому нелегітимність входження Закарпаття до складу Угорщини ні в кого у світі не викликала сумніву. Бо 1939 рік остаточно розв'язав питання про національний характер цього шматка землі під Карпатами. Тому ці юні жертви, які горіли великою любов'ю до України, були не даремними. Це були герої, які віддали своє життя за наше майбутнє».

НОВА СВОБОДА

Український незалежний щоденник

ІМЕНУВАННЯ НОВОЇ ВЛАДИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Зміна

Чехи про премєра Карпатської України

Текст: Олекса ЛІВІНСЬКИЙ

Є серед простих сільських заробітчан свідомі, якими варто гордитися

На хвильку відволікся від роботи. Під Прагою будує особнячки.

Івану Куриляку на український бал «Маланка» у Празі 400 корун не шкода...

Людина, яка зробила себе сама

Справжній чеський «self-made» – так назвала газета «Україна Молода» 34-річного закарпатського заробітчанина Івана Куриляка. Веселий та добродушний, водночас впевнений у собі широкоплечий хлоп зі звиклими до важкої праці мозолистими руками вирізняється із натовпу похмурих, переляканих та невдоволених українських трудових мігрантів. На роботі – у звичних «монтерках», до церкви та на акцію прийде у костюмі та у вишиванці.

З Іваном ми познайомилися дуже давно – коли ще пацанами у далекому, та незабутньому 1990 році на Рахівщині під час походу «Дзвін» агітували за незалежність України, лякаючи місцевих чиновників і... власних батьків (бо вони за нас і за себе хвилювалися). Не пройшло й всього лише 15-ти років, як ми зустрілися у Празі, під час «помаранчевих» мітингів, а згодом – і в українському клубі на Манесовій – де ще ж? Невдовзі Іван став героєм чеського документального фільму, де розповідає про рідне село та показує свій новий триповерховий будинок, збудований за кошти, здобуті на закордонних заробітках. Нині він – гість чи не кожної акції, яка проводиться громадою. Хотів співати у хорі, але через втрату батька на певний час відмовився від затії. Зрештою, далі розповідає про себе сам.

Ти із самого дитинства перебуваєш на заробітках. Пригадуєш свої перші?

Так, це було ще у школі. У 1990 році, після 9 класу, поїхав збирати помідори до Одеської області, Великомихайлівський район. З нашого села їздили бригадами, як казали, «на буряки». В першу ж ніч, коли я втомлений спав, прийшли місцеві - «шибати бабки». Чого вони хотіли, чи то дівчат, ти то грошей – не було ясно. Але хлопці, котрі не спали, злякалися їх. Ці «гості» вкрали у нас м'ясо – майже все порося. Так я пізнав свій «перший рекет». Одразу ж упала у око відмінність їхньої культури від нашої – у день зарплати в селі не було жодного тверезого, скандали, баби на фермі билися відрами. Платили зерном та грошима. Та все-таки нас поважали за працьовитість, та й за те, що ми – «западенці», бо саме тоді почалась хвиля українізації.

Ти потім повернувся назад на Закарпаття?

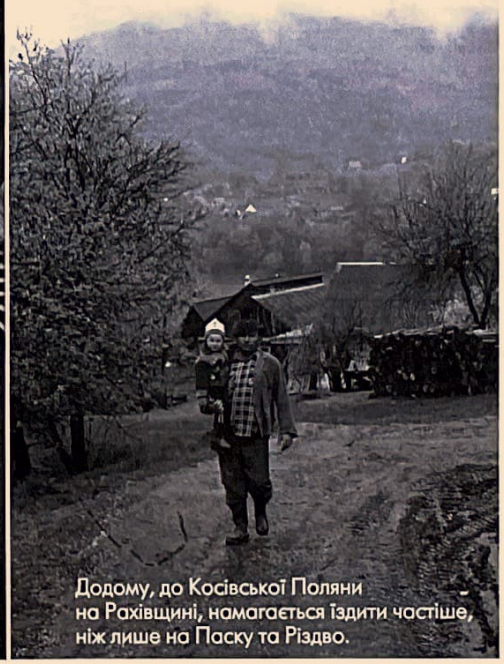
Так, ходив до вечірньої. Але навесні поїхав на Кубань, Канівський район, станиця Челбаська. Ми шість місяців будували й ремонтували качачі ферми, і нас там дуже гарно сприймали. Ходили селом із баяном і співали українські, гуцульські пісні. Гарно заробив я тоді – 10 тисяч ще радянських рублів за весь час, а мій батько заробляв лише 400. Багато там було заробітчан із Грузії, Чечні, вони яблука збирали. Росіяни, та й наші хлопці теж, з ними конфліктували. Коли були напідпитку, то причепились до чеченців – то ті їм як дали, що декотрі наші й у лікарні опинилися. Чеченці здорові були, «сонце» на турніку робили. Вони гігієни суворо дотримувались, у ці сухі російські туалети з пляшками води ходили – щоб одразу ж і підмитися. Дівчину мали одну на кухні, досить гарну, але з нами зовсім не розмовляла. Час був неспокійний, війна в Грузії, але від криміналітету нас Бог милував.

Ти казав, що з кубанцями там пісні співав... Що у тебе там рідня?..

О, так, це було дуже гарно, скільки вони пісень наших знали! Розмова у них так, мішана, суржик, по-нашому розуміли, але пісні – чистесенько українські. У Ставрополі у мене тітка була, то коли був втомлений, то до неї йшов. Допомогти також трохи. Вона колись так само на заробітки туди поїхала, вийшла там заміж, та й залишилась.

Потім ти вже йшов до армії?...

Ні, ще встиг на півроку до зауральської Пермської області поїхати. Довго їхали. У Москві два дні квитки не могли купити, спали на картонах, як безпритульні. Хлопці у наперсточників гроші програвали. Там ми ліс валили. Нас узяв «клієнт», здирав з нас гроші, може, із сотні рублів собі 80 залишав... Його особисті доходи були такими, як у всієї бригади разом. Звідти «клієнти», мабуть, і пішли. Було там досить погано... Робили зрання до вечора, хаща погана, комарі. У Пермі мене міліція затримала, у камеру закрили із якимось кримінальником. А той мені - «бабки есть?» А я перелякався, то кажу: «Та ні, моя бабка на Закарпатті!» *(сміється)*.

Додому, до Косівської Поляни на Рахівщині, намагається їздити частіше, ніж лише на Паску та Різдво.

А як ти потрапив до Національної гвардії України?

Якось я бачив у телевізорі Луцький батальйон Національної гвардії, захоплювався його рівнем. І не вірив, що туди потраплю. Мені будівельний «світив» - сумнозвісний «стройбат», бо я, мовляв, будівельник, здоровий. Після курсу молодого бійця на Львівщині зголосився до зразкового батальйону Нацгвардії біля Івано-Франківська. Дуже хотів бути названий «сином України». І мене взяли. Там не було дідівщини, але «короліщина». Всім велів такий собі Король, чемпіон з кікбоксінгу. Ми, «духи», не встигали всіх нормативів дотримувати, то нас били. Але згодом все вже встигали. У патрулювання із міліцією ходили містом. Згодом мене перевели до Львова. Це був 1994 рік, були величезні економічні проблеми, воду відключали. Зате нам розповідали про УПА, приводили колишніх вояків. Вони сприймали нас, як своїх послідовників. Ми у почесному караулі були, коли пам'ятник Грушевському відкривався. Мали й бойову готовність, коли в Криму були заворушення.

А чим займався після «дембеля»?

Це була важка зима, багато хлопців з нашого села вже були «на чехах», а я ще нічого не заробив. Була величезна інфляція, у крамницях платилося мільйонами. Поробив ще місяці зо два у Черкасах, будували будинок якомусь київському рибному магнату. Досить довго робив паспорт. Купив ваучер, тета, котра була тут на заробітках, допомогла із житлом, «поволенкою».

Як тебе зустріла чужа країна, якими були перші враження?

Тоді тут був будівельний бум, машини туди-сюди їздили із цеглою, цементом, модерними, у нас небаченими будматеріалами. Роботи було повно, рук робочих не вистачало. Це контрастувало із нашим безробіттям та дефіцитом. Я не знав мови, то спочатку робив найчорніше – возив, копав. Одразу ж потрапив до одного підприємця, дотепер у нього працюю. Вже 13 років незмінно. Він спочатку брав людей у «клієнта», а потім влаштував нас напряму. Виробив підприємницькі ліцензії - «живностяки». Давав нам по 40 корун на годину тоді, оплачував обід. Це виходило 3 тисячі на тиждень. 400 доларів на місяць – тоді для нас це була дуже велика зарплата.

А як у тебе було з паперами?

Не було у мене всіх документів. Перші десь два чи три роки був «на пташиних правах». Бувало, мав запрошення на місяць. Боявся поліції, в метро не заходив, їздив лише у неділю трамваєм на Альбертов, до церкви. Взагалі рідко ходив куди-небудь. Коли їхав додому, на кордоні до паспорта вкладав тисячу корун. Усі так робили. Тоді прикордонники такі раді були «нелегалам»! Лише у 1998 році легалізувався, і дістав спокій.

Висилав гроші додому?

Гроші можна було обміняти тільки у банку, де треба було показувати документи. Мінялося на «Виставиці» у міняйл. Я знав, що вони обдурюють, але все одно «налетів». Якийсь поляк взяв від мене корони, дав мені тисячу доларів. Я перерахував, а він попросив їх назад – мовляв, ще раз перерахувати, і всередину підсунув одиниці. У нього ще сильно руки тремтіли, а я йому повірив. Цей обман мене сильно вбив, бо я саме тоді посватав дівчину. За кілька секунд кілька місяців важкої роботи стали марними, як було йти на весілля?

То все таки одружився?

Так, дружина приїхала була сюди до мене, також на ваучер, тільки у гості. Це був вже 1998 чи 1999 рік, розквіт бандитизму. На кожній станції метро стояли «наші хлопці», які все питалися: «Куди ідеш, що везеш, на кого робиш, тут моя територія, 10 процентів грошей – давай нам». З дружиною ми йшли на «тржніцу» до Голешовиць. І якийсь малий одесит до мене – мовляв, ми чеченська мафія, платити треба. А я йому й відповів, хай українську мову вивчить, тоді будемо говорити, та й пішов собі. Він ще кричав, чого я такий блатний, борзий... На ринку ми дивилися за взуттям собі, мамі. І за хвильку до нас підходить якийсь тип, та й каже, що ми тут непогано живемо, якщо задивляємося на дорогі речі. І знов зі своїми територіями, зі своїми друганами, які в тюрмі сидять, їх витягувати треба, нам гроші давай... І каже жінці: «Я зараз твого мужика аб'ю!» Жінка злякалася, і віддала йому всі гроші. Правда, небагато, але переляку було більше... У ті роки з такими

Чеське пиво йому смакує, але дружині в Україну щодня висилає кілька есемесок.

просто не треба було вступати в контакт. Наші заробітчани чекали один на одного, збиралися у групу, щоб перейти парк на Палмовці, так сильно оббирали.

Були випадки, що твоїх знайомих били, грабували рекетири?

До мого друга уночі прийшли на «убитовню» десь у 2001 році. Зв'язали, стали вимагати гроші. Він каже – у мене лише 300 корун. Але вони роздирали простирадла, ніби нюхом відчували. Брали кімнату за кімнатою, весь гуртожиток обібрали. Забрали дорогий одяг, телевізор, телефон. Хто стояв – зразу били. Оперативно дуже, брали силою і залякуванням. Друг згодом подзвонив власнику, а той одразу ж із поліцією приїхав. Вони були самі винуваті, що не замкнулися.

А до вас не приходили?

У мого шефа небагато українців працювало – троє-четверо, то вони до нас не йшли.

А що ви тепер робите?

Будуємо сімейні особнячки за французьким типом. Також інколи працюю у каменоломні біля Копаніни. Колись вся Прага була побудована із цього каменя. Але зараз потреби такої немає, хіба коли камінь потрібен на реставрацію історичних будівель. Замовлення бувають рідко, бо вони дорогі, всі роботи мають проводитись вручну, бо техніка може завдати шкоди ломові.

Додому часто їздиш?

Спершу, у 90-х роках, їздили потягом. Потім автобусом, бо з нашого села, бува, легше дістатися до Праги ніж до Києва. Мало не кожну годину йдуть автобуси, повно машин з чеськими номерами. Часто поліція оббирала, якщо автобус від людей, що не мали документів. Одного разу неподалік польського кордону стояли «наші хлопці», і оббирали. Нас було 8 пасажирів, але водій сказав: це люди «від клієнта», передзвонили йому, потім якомусь чи то «Сєрому», чи то «Бороді», і вони відчепились. Але тестя мого обібрали, на заправці: «Так, вуйку, не віддасте гроші – у нас є прилад, який їх знайде, а ми вас тут поб'ємо». Так і віддав їм 400 чи 500 доларів.

Як ти одружився, то де ви жили з дружиною?

Після весілля – у тітки. Ми були часто все одно у Празі. Але коли тітка померла, то довелось подбати про власне житло. Жінка приїхала сюди, влаштувалася в італійський ресторан, мила спочатку посуд, потім салати робила, торти пекла. Рік безвиїзно тут гарували. Гроші надсилали додому, а там теща будувала будинок. Звели за рік перший поверх. А тут жили у вагончику. Згодом нам шеф побудував гуртожиток. Там я й тепер живу. Тобто сплю, коли не на роботі. А будинок у Косівській Поляні вже готовий.

Вистачало грошей і на прожиття тут, у Чехії, і на будівництво там, в Україні?

Тоді, на початку 2000 року, вже не було такого дефіциту на цеглу, цемент, у нас були порівняно низькі ціни на будматеріали, робоча сила у нас теж багато не коштувала – людина за 15 гривень на день працювала. Це було три долари. У Чехії людина стільки заробляла за 2 години.

Після одруження ви не одразу мали дітей. Це для гуцульського краю, де по 5 дітей у родинах, не надто властиво...

Так, ми важко працювали, будували будинок, той не міркували про це... 9 років у нас не було дітей. Я вже дуже хотів дитину, бо що будинок без нащадків?.. Коли уряд ввів велику допомогу при народженні дитини (8,5 тисяч), то у нас жартували, що вигідніше дітей робити, ніж у Чехії працювати *(сміється)*. Але мені й без того дуже хотілося дитини. Я пішов до священика, але він мене не прийняв. Мені стало так сумно... Трохи випив, посварився із жінкою. І у неділю мені Бог дав зустріти іншого священика, отця Михайла. Розговорилися. У нього також не було 12 років дітей. «Я помолюся вам над головами», – сказав він. І через дев'ять місяців у нас з'явився перший син. Дружина побула ще у Чехії місяць, а потім поїхала додому. Я цьому священикові, нині вже покійному, буду навіки вдячний.

Ти часто ходиш до церкви?

Так, кожного тижня. Біля церкви роздавали український вісник, дізнався трохи про тутешні діаспорні організації. Мені дуже бракувало контакту із земляками. Потім, коли біля посольства відбувалися демонстрації, побачив «Пороги». Стало дуже цікаво. Там з усіма й познайомився, через кілька днів вступив в УГЧР, став відвідувати акції. У мене і дідо, і тато завжди були українськими патріотами, знали багато пісень. Лише в останні роки тато під впливом православної церкви примкнув до Януковича. А я підтримував «помаранчевих», і ми з ним навіть мало не розсварилися!

Як реагували твої друзі й колеги на такі твої прояви?

От проводить якесь наше товариство у Чехії виставу – вони ж, далеко від дому, готуються, тексти вчать, костюми знаходять, декорації. Це ж непроста річ! Це ж не професійні актори чи співаки, це ж такі самі прості роботяги! А хлопцям це не цікаво, декотрі навіть насміхаються. Кажуть, що не мають часу читати чи концерти відвідувати. Їм сто корун шкода на підтримку української – своєї ж – культури. Зате тисячі у гральних автоматах не шкода просаджувати!

Це така новітня заробітчанська хвороба – гроші не тільки пропивати, а й програвати, так?

Так, на жаль. Зі мною працював один хлопець, він раз на тиждень отримував зарплату, а вже через годину не мав грошей. Все в автомати спускав. Потім тиждень ходить голодний. Дам я йому шмат солонини й хліба, сотню на обід, але ж не готуватиму його постійно! Хоч би вернув якісь гроші, але ні, – пройде тиждень, і все повториться, три-чотири тисячі залишаються в автоматі. І таких людей багато, на жаль.

Коли ти знімався у документальному фільмі, яка була реакція?

Переважно скептична. Перед зйомками треба було гарно прибрати у гуртожитку. Ніхто мені не допоміг. Чех лише один. Казали – а для чого то? Ще мафія якась подивиться, прийде, чи будуть якісь неприємності. Колега навіть не хотів бути в об'єктиві.

Плануєш залишитися у Чехії?

Не знаю. Я дуже люблю Україну, з її плюсами та мінусами. Та у нашому селі дуже важко з роботою. Коли після конфлікту в Грузії казали, що Україна – наступна, то думав емігрувати ще далі разом з усією сім'єю, подалі від росіян і їхнього газу. Подумки я весь час в Косівській Поляні, із дружиною та синами, весь час надсилаємо есемески, часто дзвонимо. Їздити не дуже вдається, бо у цей час як ніколи треба берегти роботу. Зараз багато посередників, та й роботодавці теж, кивають на кризу, людям зменшують зарплати. Знайомій зменшили із 60-ти на 55 корун за годину, хоча фірма платить «клієнтові» сто корун. То вона мене розпитувала, чи не знаю у Празі про якусь роботу...

Діти твої ростуть без батька, тобі із цього не сумно?

(зітхає)... Сумно, як не сумувати? Принаймні мати удома, і це великий плюс. Хату хочу поштукатурити. У майбутньому, маю на це 9 років – до сотої річниці закінчення 1 світової війни, хотів би зробити пам'ятник чеським легіонерам. Тут, у Чехії, є ветеранські об'єднання, хочу до них звернутися за порадою. Дізнатися, скільки людей з нашого села загинуло у тій війні. Старожили розповідали, що коли вона почалася, дзвони сильно били, всі мужчини йшли воювати. Хто не мав сім'ї – нашвидкуруч одружувалися. Бородаті хлопи перед тим, як іти на фронт, сватали переляканих 16-річних дівчат, щоб вони продовжували рід – там не до кохання і почуттів було... Так що наші сучасні проблеми для наших не так далеких предків були б щастям...

Мені було соромно у чеській школі

Текст: Наталя КОЛЕСНИК

Молода українка згадує про свої переживання під час еміграції

Шість років тому проста сільська дівчина Інна Шульга не думала, що коли-небудь доля закине її далеко від дому. Тепер її майже не відрізниш від чешки. Адже 20-річна дівчина переїхала жити та навчатися до Чеської Республіки. Вряд чи в Україну вже повернеться.

Дівчина виросла на бабусиних руках у селі. Мати поїхала до Чехії на заробітки. Працювала посудомийницею у піцерії. Згодом влаштувалася викладачем англійської та німецької мов у місцевий коледж. Інна й не думала, що поїде жити до чужої країни. Зараз мешкає у невеликому місті на півночі Чехії. «Я вже призвичаїлась до чеських традицій, і мені не важко спілкуватися, - каже дівчина. - Наша сусідка Надія приїхала в Чехію, щоб заробити гроші на навчання сина. Вона важко працює зранку до вечора. Тут є чимало зовсім молодих хлопців, які працюють на будівництві, і не скаржаться. Їм достатньо того, що мають дах над головою та гроші».

...без мами я плакала в подушку

Мої батьки розлучилися. Мама спробувала щастя за кордоном. У Чехії вже працював її брат. У 1995 році, а мені було 6 рочків, вона залишила мене. Я плакала, просила, щоб вона нікуди не їздила... Я залишилася з бабусею в селі на Тернопільщині. Щоліта мама мене відвідувала, іноді взимку. Небагато подарунків я отримувала... Мама працювала нелегально, не знала мови. Кожен її використовував, як тільки міг. Бродила кілька місяців вулицями Праги, доки знайшла роботу, багато разів не мала навіть що їсти. Її брат перебував у в'язниці за крадіжку. Працювала у ресторанах – мила посуд, потім офіціанткою. Вона отримала вищу освіту з іноземних мов у Києві, і це виявилось для її перевагою: надалі працювала готелях на рецепції.

У Чехії одружилася вдруге, мають доню. Але... На новій родині – тягар боргів, новий чоловік примусив її взяти на себе кілька кредитів... Його батьки хотіли відібрати мою сестричку... Але тепер мама має власну облаштовану квартиру. Годує чотирьох членів родини. Чоловік не дає ані на оренду, ані на їжу, може, раз на місяць закупить продовольство. Зароблене витрачає на себе, багато п'є. Сім'я тепер під загрозою екзекуції...

Я ж виростала зі свого першого до восьмого класу з бабусею, і молилася, щоб могла бути з мамою. На батьківські збори до школи за всіх дітей йшли батьки, а за мене – бабуся. Мені було соромно перед однокласниками. Коли у когось був день народження – їм мами пекли торт. Мені – сусідка, бо бабуся не могла. До мами спочатку було відчуття, наче вона – іноземка. А коли вона їхала, я довго плакала...Було дуже шкода, що за кордоном ми їй не можемо допомогти.

В чеській школі за себе соромилася...

У школі я мала хороші оцінки, була відмінницею. У 2003 році, коли мені було 13 років, я поїхала з нею. З паперами були проблеми. Тато не хотів дати «дозвіл». Йому ніколи не була цікавою моя доля. Відвідував мене раз на рік, на день народження, або й то ні...

Відразу після різдвяних свят я пішла до чеської школи. Мови не знала і до колективу не влилася... Коли однокласники намагалися спілкуватися, я червоніла і йшла геть. Згодом їм стало байдуже. За півтора року з мене випливло хіба дві фрази на день, окрім «агой!» Інколи вважала себе ненормальною. Мама про ці проблеми не знала або недооцінювала їх. Але я мала хороші оцінки. Багато вчителів йшли мені назустріч. Восьмий клас вийшов вдалим, дев'ятий закінчила з успіхом 1,44. Чеську мову вивчала з учителькою, за допомогою підручника для 5–7 класу, вдома – у телевізорі...

І взагалі розмовлялося чеською. Вітчим не хотів, щоб ми розмовляли українською, тим більше з його донькою... Казав, що не годуватиме мене, бо я – не його донька. Мовляв, його ніхто не питав, коли мама мене брала до Чехії. Одного разу, трішки напідпитку, дав гроші на телефон. Але наступного дня сказав, що тільки мені позичив. Тому я повертала йому з допомоги на дитину. Ховав від мене їжу, котру придбав він, антену до телевізора, я не могла прати у його машині, за Інтернет я мала доплачувати... Коли треба було попрацювати над рефератом до школи, доводилось йти до бібліотеки... Я, бувало, не знала, що діяти далі, хотіла звертатися до психіатра... Але інколи був вітчим нормальним. Ми їздили разом на прогулянки, давав мені гроші на кредит, готував їсти...

Тепер працюю і вірю у себе!

Після закінчення школи я поступала до торгівельної академії, але зайняла 3 місце у списку неприйнятих. У другому турі записалась до промислового технікуму. Прийняли без вступних іспитів. У класі нас було 22 хлопці і двоє дівчат. Чеську знала краще, але і надалі червоніла, соромилась, що я – українка. Дехто мене висміював, але інші – розуміли. Я гарно виглядала, дбала про себе, і це був мій порятунок. Тут я знайшла кількох друзів. Стосунки почали покращуватися на третій рік, стала трохи ходити до барів та на дискотеки, навіть танцювати на подіумі. Але весь день просиджувала в класі, під час перерв робила вигляд, що вчуся. Згодом перерви проводила з дівчатами із класу, де навчалася подруга. Познайомилася із хлопцем, котрий добре мене розумів. Які чудові у нього були стосунки з батьками! Я такого не зазнала, на жаль... Та Ірка влітку минулого року виїхав до Швейцарії...

У моєму атестаті зрілості (матуриті) дві одиниці та дві двійки. Намагалась вступити до двох празьких університетів. До ЧВУТ мене не прийняли – чиновник не помітив, що у мене – чеська освіта. Мовляв, я не додала українське свідоцтво із середньої школи, перекладене на чеську мову та офіційно завірене. До ВШЕ я також не вступила, бо не дуже готувалася. У цьому році поступатиму знову. Ретельно готуюся і вірю, що цього разу вступлю. У Празі маю намір знайти «бригаду», бо мама оплачувати навчання не зможе. Тепер подружка знайшла мені роботу – продавцем у А3 Спорті. У нас досить добрий колектив, який мені дуже допоміг повірити в себе.

Програна війна

Протягом січневої «газової атаки» Європа щодо України зайняла алібістську позицію

Вимолене залагодження газової кризи – полум'я з іскри неспокійних відносин між Росією та Україною, зігріло всіх, хто протягом перших двох тижнів цього року страждав від холоду. Але від загального враження холод іде по шкірі. Європа розчарувала своєю позицією щодо учасників суперечки. І не здивувала....

Текст: Давід СВОБОДА

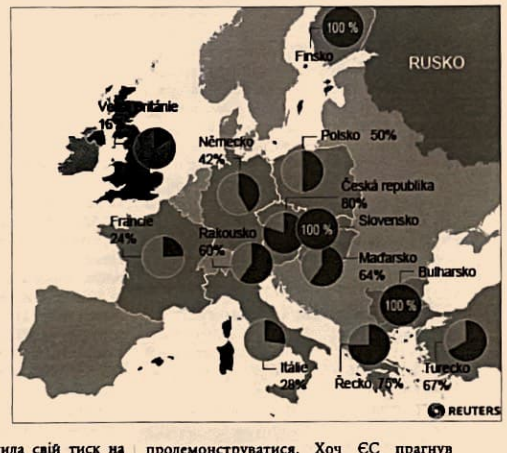
Залежність ЄС від російського газу – факт, який неначе зачарував всю цю історію, і не дав сказати ані одного слова по суті. Європолітики скупі на це завжди, коли вкрай необхідно. Повелися, як сусіди квартири, звідки лунає крик та плач домашнього насилля: гримнули у двері, щоб сказати – дайте нам спокійно спати!

Незважаючи на неприємні приклади, Україна від помаранчевої революції намагається зблизитися із західною цивілізацією. Відтоді постійно є ціллю «дій на зло» путіновської Росії. «Газова палиця» в її руці поки що є найбільш ефективною зброєю досягнення втраченої слави. Введенням газової дієти хотіла добити українську економіку, яка й без того постраждала від глобальної рецесії, підбурити за рік до президентських виборів російськомовний схід України проти прозахідних сил на чолі з Ющенком і Тимошенко, і зміцнити в ЄС прихильність до будівництва північного та південного газового обхідного шляху, який оминув би «невдячні» Польщу, Прибалтику та Україну (якою подається у Європу 80 відсотків російського газу).

На початку суперечки зовні у росіян була зрозуміла вимога: Київ мусить платити «ринкову ціну». І це незважаючи на те, що «ринок» для слухняних Білорусі та Вірменії є поблажливим, і вони платять за тисячу кубометрів 110 чи 120 доларів США. Незалежніша від Москви Грузія платить 270 доларів. Але від емансипованої України – давай усі 450! Коли Москва закривала кранік, мабуть усвідомлювала, що це не завдасть шкоди жителям країни: бо як колишній центр радянської газової промисловості має достатньо запасів, щоб пережити жорстоку зиму. Але більшості замовників у країнах Центральної та Південно-Східної Європи з цим гірше; підкинути їм Україну в якості винуватця їхніх страждань було частиною російської гри. Однак про те, що Україна мусить утримувати при житті свій значний промисловий арсенал, Москві було також відомо. Під час своєї другої вилазки – коли під час перемир'я (коли домовились про спостерігачів) пишно пустила на захід пучок газу. Злегка істерична Європа, в очікуванні біля порожньої труби, збільшила свій тиск на Україну як на слабшу з двох сторін (найагресивнішим видом цього алібізму став прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо, - роздратований годинним запізненням Юлії Тимошенко, заявив їй, що «нас ваші двосторонні відносини з РФ зовсім не цікавлять, нас цікавить транзит газу в Словаччину... Нам не треба група експертів-спостерігачів, нам треба газ!»), але не помітила, що росіяни, хоч і відновили 13-го січня постачання газу, але незрозуміло чому наполягали лише на одному транзитному потоці, який унеможливив би підключити до газу три густонаселені східні регіони країни, де мешкає російськомовне населення. Україна при цьому пропонувала для транзиту газу в Європу дві інші станції. Спритність, з якою Москва на всі сторони грала свою вже чергову газову гру, не була дріб'язковим торгом за гроші. Європа довго вже ігнорує «віднекувальні» жести Росії щодо свого західного сусіда. Без проблем несподівано збільшила імпортне мито на сталь, яку подає Україна як основний експортер Росії, чим кинула в українську економіку ще більший камінь. В українську справу втручається запровадженням «карти росіянина», які хоче надавати українським громадянам, які зголошуються до російської національності. Вдома Кремль навіть не намагається приховувати свої наміри. В минулому році Путін своєму американському колезі прямо сказав: «Джордже, ти що не розумієш, що Україна навіть не держава?» І пригрозив, що у разі членства в НАТО Росія ампутує Крим та російськомовні регіони. Помаранчеву революцію росіяни трактують як плід американської змови.

Єдність злочин є ілюзією

Київ програв політично та інформаційно, економічно ринкова ціна на газ, яка впаде цього року, не надто йому зашкодить. Та й немає сумнівів у тому, що репутація «Газпрому» як постачальника на Заході сильно постраждала. На жаль, це не має продемонструватися. Хоч ЄС прагнув протягом газового конфлікту говорити в один голос, єдності не було: німецький канцлер Ангела Меркель швидко намазалась маслом Путіну на хліб, коли під час його візиту до Німеччини висловилась на користь північних газових обхідних шляхів, які подарують європейські країни на милість Росії, її територіальних сусідів зроблять ще більш беззахисними. Виходить, що Євросоюз нездатен навіть на солідарність із власними членами. Підтримка прозахідних українців є у його інтересах, але, на відміну від Кремля, він цього не хоче знати. Головуючі чехи свій історичний досвід не використали. Замість чіткої позиції провокують колажами.

«Лідове новіни».
Автор є україністом.

«Неросійська» газова угода

Європа частково виправила свою політику щодо України у газовій сфері. Незважаючи на різке невдоволення Росії, 23 березня в Брюсселі на конференції з модернізації української ГТС президент Ющенко та прем'єр-міністр Тимошенко підписали Спільну декларацію з ЄС та міжнародними фінансовими організаціями. Україна пообіцяла Європі створити прозорий газовий ринок, гарантувала забезпечити незалежність оператора з транзиту газу, прозорість та відкритість для інвесторів з модернізації газотранспортної системи, рівний доступ до фінансової та технічної інформації, контроль над отриманими на модернізацію газотранспортної системи коштами. Уряд пообіцяв дати можливість операторам діяти на комерційній основі, зобов'язався забезпечити доступ третіх сторін до підземних сховищ газу. При цьому реформи газового сектору Україна має завершити до кінця 2011 року, що буде також відображено в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС, а також в Угоді про приєднання України до енергетичної спільноти. За даними Єврокомісії, на 2009-2015 роки знадобиться 2,5 млрд. євро інвестицій для модернізації української ГТС, щоб зберегти її поточні експлуатаційні потужності. «Газпром», який вимагає враховувати його інтереси, розкритикував цю суму, мовляв «сума повинна бути в 10 разів більша». Російська делегація демонстративно покинула брюссельську конференцію, російсько-українські урядові відносини призупинено. Газотранспортна система ДК «Укртрансгаз» складається з 71 компресорної станції загальною потужністю 5405,1 МВт. Довжина магістральних газопроводів і газопроводів-відводень становить 37 тис. км. Пропускна спроможність ГТС України становить: на вході – 288, на виході – 178,5 млрд. куб. м, зокрема в країни Європи – 142,5 млрд. куб. м. Тимошенко вважає, що для збільшення потужності системи на майже половину необхідно інвестувати 5,5 млрд. євро. **уніан**

«Східне партнерство» за 600 млн.

Лідери країн Європейського Союзу затвердили політику «Східне партнерство», виділивши на неї 600 млн. євро на 2009–2013 роки. Про це повідомив прем'єр-міністр (у відставці) головуючої в ЄС Чехії Мірек Тополанек. Міністр закордонних справ Чехії Карел Шварценберг зазначив, що дебати щодо «Східного партнерства» були дуже інтенсивними. «Це важливий результат не тільки для наших східних партнерів, але й для самого ЄС, оскільки ми хочемо співпрацювати з гарними партнерами», - сказав він. Білорусь мала б бути також охопленою «Східним партнерством». Разом з тим він зазначив, що питання участі Президента Білорусі Олександра Лукашенка в запланованому на 7 травня установчому празькому саміті «Східного партнерства» залежить, в першу чергу, від самого білоруського Президента та його дій. «Східне партнерство» – польсько-шведська ініціатива, спрямована на покращення відносин з ЄС. У грудні 2008 року Європейська Рада принципово погодилася започаткувати цей проект. «Східне партнерство» має охопити 6 країн – сусідів Євросоюзу: Азербайджан, Вірменію, Грузію, Молдову, Україну та Білорусь. Ющенко заявив, що не вважає проект альтернативою майбутньому вступу до ЄС України. Москва висловила невдоволення проектом, назва-вши його наївним та «антиросійським», та що ЄС намагається створювати свої «зони впливу» в країнах, де «вона має свої інтереси». **Пор**

Влітку до Дубровника та Спліту – без візи

Економічна рада Хорватії ухвалила рішення скасувати візи для громадян України на період літнього туристичного сезону, тобто з 1 травня до 30 жовтня 2009 року. Про це йдеться в Плані дій у сфері туризму на 2009 рік. Як відзначив посол України в Хорватії Маркіян Лубківський, в результаті наполегливої дипломатичної роботи рішення хорватської сторони будуть впроваджені вже найближчим часом, напередодні активного туристичного сезону. Планом дій передбачається також зменшення ставки оподаткування туристичної діяльності, звільнення туристичного сектора від місцевих податків і механізм впровадження закону про туристичні земельні ділянки, який найближчим часом поступить на розгляд Хорватського парламенту. З ініціативою відмінити на час літнього сезону візовий режим виступила Україна. У 2008 році громадянам України було видано близько 30 тисяч віз для в'їзду до Хорватії. 90 відсотків клопотань стосувалося приїзду до Хорватії на відпочинок. **кореспондент**

Ющенка привітали у Празі

Президент Віктор Ющенко під час державного візиту до Чеської Республіки отримав від мера столиці Чехії Павла Бема символічний ключ від Праги. Він нагадав, що в XX столітті саме у Празі знайшли захист десятки тисяч українських патріотів, які залишили Батьківщину після окупації Української Народної Республіки в 1921 році. «З Прагою пов'язані імена видатних будителів – поетів Юрія Дарагана, Євгена Маланюка, Юрія Клена, Олега Ольжича, Юрія Липи, Олени Теліги. Прага – справді колиска нашої свободи», - відзначив президент, який подякував мерові Праги за щире ставлення до українства, і додав, що співпраця з Прагою завжди викликала значний інтерес ділових і громадських кіл провідних міст України. Президент оглянув історичну будівлю міської Ратуші та розписався в Книзі Почесних гостей. У зустрічі також взяла участь Катерина Ющенко.

Президент Чехії Вацлав Клаус на спільній прес-конференції з Віктором Ющенком за результатами двосторонніх переговорів у Празі заявив, що Чехія з повагою ставиться до великої кількості українців, які приїжджають до країни, і візовий режим не цьому перешкода. Чехія «є невід'ємною частиною ЄС, і автономної візової політики мати не може». Ющенко обговорював із Клаусом питання скасування плати за візи для громадян України.

У рамках державного візиту Ющенка до Чехії було підписано Угоду між Міністерствами оборони двох країн щодо стратегічних авіаційних перевезень. Угоду підписали міністри Юрій Єхануров і Власта Парканова. Послуги з авіаційно-транспортних перевезень для чеської сторони надаватимуть Командування Повітряних Сил ЗС України та Державне підприємство Міністерства оборони України «Українська авіаційна транспортна компанія». **уніан**

Перші іноземці з Монголії отримали гроші та повернулись додому (вже 19 лютого). Фото Міхала Шулц, МФ Днес

500 євро і квиток додому

Міністр внутрішніх справ уряду ЧР (у відставці) Іван Лангер наполягає на продовженні проекту добровільного повернення на батьківщину іноземців, які працювали в країні і втратили роботу унаслідок економічної кризи. Він вважає, що шанс отримати гроші на дорогу і квиток на літак додому матимуть ще три тисячі іноземців, котрі перебувають тут на законних підставах. Вперше таку можливість припустив і для «нелегалів», на повернення яких планується виділити півмільйона крон. Загалом продовження проекту коштувало б 90 мільйонів крон, причому частка грошової допомоги становила б у різних випадках 200 або 400 євро.

Проект спрямований на надання допомоги іноземцям, які не можуть заплатити за дорогу додому, а також для запобігання криміналізації іноземців. Звернутися по допомогу розміром у 500 євро (близько 13700 крон) та квиток на літак додому може будь-який іноземець із «третьої країни», який має дійсні дозволи на працевлаштування та перебування і був звільнений. Проект також поширюється на особи з «підприємницькою» візою, з метою участі у юридичній особі, з метою об'єднання родини та визним наказом. Для дітей до 15 років ця сума становить 250 євро. Протягом періоду між поданням заяви та очікуванням на рейс учасники отримають нічліг та триразове харчування.

Реалізує проект міністерство внутрішніх справ ЧР за інформаційного сприяння та посередництва інспекцій поліції у справах іноземців та Міжнародної організації з міграції (ІОМ Прага). У рамках наступного етапу проекту «нелегально» проживаючі іноземці, окрім допомоги, отримали б депортацію та тимчасову заборону на повернення.

Проект схвалив чеський парламент на початку лютого цього року, він вступив у дію 16.02.2009. До кінця березня по допомогу звернулося 1093 іноземців, які не знайшли роботу або втратили її. Повернулося додому за цим проектом станом на 1 квітня 899 осіб. Вони отримали гроші в аеропорту безпосередньо перед відльотом. Понад дві третини з них – громадяни Монголії, але представників інших країн стає більше, зокрема Узбекистану, меншою мірою – України та В'єтнаму. Для першого 8-місячного етапу проекту було виділено з держбюджету Чехії 60 мільйонів крон для 2-х тисяч іноземців. Кількість іноземців, які законно працюють у ЧР, стала знижуватися. Так, наприкінці січня в ЧР працювало 272 355 іноземців, а місяць перед цим – 284 551.

ЧТК

Пенсійне страхування мігрантів

Українські громадяни, які працюють за кордоном, при бажанні можуть уже сьогодні потурбуватися про своє майбутнє пенсійне забезпечення. Для цього Пенсійний фонд України розробив Порядок добровільної участі у солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування за спрощеною процедурою.

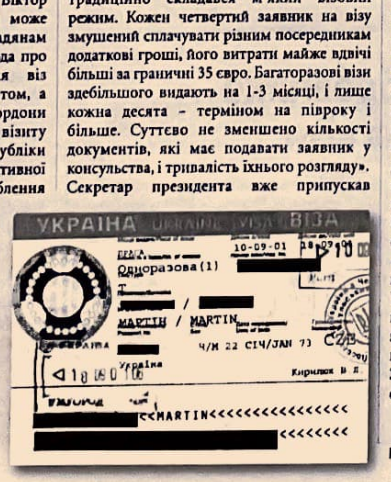
Одна із останніх урядових новацій викликала резонанс серед багатьох мігрантів, що стосується соціального захисту заробітчан, міністр праці та соціальної політики України Людмила Денісова. За її словами, нині півтора мільйона громадян України працюють за кордоном. Вони не беруть участі у пенсійній системі, і періоди їх роботи за кордоном не можуть враховуватися при обчисленні їх пенсій в Україні. «Це означає, що з одного боку українські трудові мігранти позбавлені пенсійних прав, а з іншого – Пенсійний фонд України недоотримує внески на пенсійне страхування», - пояснила урядовець. Законодавством передбачено умови добровільної участі у пенсійній системі. Водночас, унаслідок складності процедури оформлення документів, таким правом на сьогодні скористалося лише 5 тисяч осіб. Тому Пенсійний фонд розробив Порядок добровільної участі в солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування за спрощеною процедурою громадян України, які працюють за межами України. Громадянин може укласти договір про добровільну участь у системі пенсійного страхування, не залишаючи країни, в якій він працює. «Для цього достатньо буде направити Пенсійному фонду договір поштою, зателефонувавши до «Контакт-центру» Пенсійного фонду, або отримавши примірник договору через мережу Internet», - порадила міністр. Кожний може розпочати сплату внесків, а договір підписати протягом року. Пенсійний фонд встановив рекомендовані розміри сплати страхових внесків – мінімальний, базовий (845 грн), підвищений або максимальний. «Наші співвітчизники, які працюють за кордоном і сплачують внески на пенсійне страхування в цих країнах, за наявності або підписання Україною в майбутньому з цими державами відповідних договорів, підлягатимуть пенсійному забезпеченню на умовах таких договорів з урахуванням періоду роботи в цих країнах», - поінформувала міністр. На сьогодні Україна уклала міжнародні угоди з питань пенсійного забезпечення з 18 країнами. «Нині готується укладення нових договорів ще з 9 країнами», - повідомила Денісова.

Тим не менше, проект має й чимало критиків. Народні депутати Оксана Білозір та Арсеній Яценюк виступають категорично проти цієї урядової ініціативи. «Сьогодні майже кожен українець, який працює за кордоном, утримує не лише себе, а й часто своїх дітей та батьків, інших родичів. За останніми оцінками, сума коштів, які вони пересилають на Україну, сягає 10 мільярдів євро. Тож чи має право держава покладати на них ще й додатковий тягар?» – обурюється депутат. Оксана Білозір вважає, що уряд прагне за рахунок заробітчан утримувати когорту чиновників-пенсіонерів, які отримують пенсії розміром в тисячі та десятки тисяч гривень. «На яку завтра пенсію розраховуватиме ця людина, яка сплачуватиме сьогодні кошти у Пенсійний фонд та після виходу на пенсію повернеться додому? Це буде у кращому випадку 600-700 гривень. Чи справедливо це?», – запитує депутат. «Сьогодні Уряду немає чим виплачувати пенсії. І замість того, щоб знизити величезні пенсії, Кабмін намагається віднайти, а кого б ще «розкуркулити», щоб покрити дефіцит бюджету Пенсійного фонду», – зазначила Оксана Білозір.

Укрінформ

Балога та «регіонали» відновлюють візовий режим
Бояться європейських педофілів та маніяків

Секретар українського президента Віктор Балога не виключає, що Україна може повернутися до видачі віз громадянам Європейського Союзу, бо «діюча угода про спрощений порядок оформлення віз залишається формальним документом, а Європа неохоче відкриває свої кордони українцям». Під час державного візиту Віктора Ющенка до Чеської Республіки українська сторона не одержала позитивної відповіді щодо реального послаблення візового режиму. У 2005 році в односторонньому порядку був установлений безвізовий режим в'їзду в Україну громадян держав-членів ЄС, США, Канади та Японії. Відтоді лише з держав ЄС потік іноземців зріс удвічі. Але адекватної реакції боку Європи, за словами Балоги, не було: «Після розширення Шенгенської зони значно ускладнилися умови для поїздок українців до ЄС. Насамперед це стосується сусідніх держав, із якими традиційно складався м'який візовий режим. Кожен четвертий заявник на візу змушений сплачувати різним посередникам додаткові гроші, його витрати майже вдвічі більші за граничні 35 євро. Багаторазові візи здебільшого видають на 1-3 місяці, і лише кожна десята – терміном на півроку і більше. Суттєво не зменшено кількості документів, які має подавати заявник у консульства, і тривалість їхнього розгляду». Секретар президента вже припускав перегляд візового режиму з ЄС, виходячи з принципу взаємності. Такий указ президент Ющенко підписав ще у серпні 2008 року. «Зараз державні органи розробляють свої пропозиції», - сказав Балога, і додав, що йдеться не про ревізію курсу України на інтеграцію в Європу, а про захист своїх інтересів. Відновлення візового режиму було підтримано МВС та Держприкордонслужбою. МЗС висловилося проти, оскільки це б перешкодило переговорному п оцесу з ЄС. За інформацією джерела в СП, розроблено три сценарії посилення режиму в'їзду в Україну. «Простий і безболісний шлях – скоротити період безвізового перебування на території України з 90 до 30 днів. Другий варіант – введення збору при перетині кордону, так званих «марок». І третій варіант – повноцінне відновлення візового режиму. Звичайно, потрібно дотримати принцип симетрії. Якщо для ряду категорій українців Євросоюз дає безкоштовні візи, то ми повинні ввести пільги для аналогічних категорій європейців», - розповів співрозмовник видання. Вірогідна дата прийняття рішення поки не визначена. Спочатку називалася дата самміту «Східного партнерства» 7 травня, але представник СП Ігор Попов припустив, що це може статись раніше: «Правоохоронні органи скаржаться, що кожні три місяці вони відловлюють якогось «педофіла» чи «маніяка» з Європи. Іноземець показує на кордоні паспорт – 10 секунд – і пішов. Потім виявляється по базі даних, що його не треба було пускати. У результаті – розшук по всій Україні».

Повернення до візового режиму є можливим.

Таку позицію підтримала опозиційна Партія Регіонів. Народний депутат Леонід Кожара вважає, що Україна може запровадити державне мито за в'їзд для громадян ЄС, бо «ЄС поки не збирається відмовлятися від стягування плати за візи. Ми повинні діяти дзеркально. Думаю, що це може бути, як у Туреччині, Таїланді, де платиться при в'їзді державне мито», - сказав він, і додав, що навряд чи можливим є відновлення візового режиму для громадян ЄС, бо «це б там негативно сприйнялося».

Уніан

Мотейл критикує систему медстрахування іноземців

Омбудсмен Отакар Мотейл розкритикував систему медичного страхування на території Чеської Республіки. Іноземці мають обмежений доступ до неї. Наприклад, дружина чеського громадянина – громадянка України не може протягом двох років після весілля звернутися по дозвіл на постійне місце проживання, і, якщо не працює, то до громадського медичного страхування доступу не має. За законом, вона зобов'язана платити комерційне страхування, але не й того може не отримати. Від цієї ситуації часто страждають жінки, котрі вдома доглядають за дитиною, заявив Мотейл. Він стверджує, що чеське законодавство не надто враховує шлюби чехів з іноземцями, а їх вже зараз понад десять відсотків. З іноземцями одружується понад 4 тисячі чехів та чешок. «Законодавство, що регулює право на проживання чи соціальне становище виниклих таким чином партнерських або сімейних відносин, легко кажучи, трохи застаріле. Все ще грунтується на схемі: до чеського ліжка – чеська сімейна пара», сказав Мотейл.

Шлюбні пари чехів та іноземців, на думку омбудсмена, ще більш дискриміновані в порівнянні з парами, де один з пари є громадянином іншої країни Європейського Союзу. «Українська жінка, котра проживає в ЧР зі словацьким працівником, має повний вільний доступ системи охорони здоров'я, вона бере участь у системі державного медичного страхування. На відміну від української дружини чеха», – сказав Павел Поржізек, співпрацівник канцелярії омбудсмена.

В аналогічній ситуації опиняються й іноземці з-поза меж Європейського Союзу та їхні діти. Для них встановлений п'ятирічний перехідний період. Може статися так, що американському, в'єтнамському або українському подружжю після чотирьох років законного проживання на території Чеської Республіки народився дитина. Новонароджене дитя не має права на отримання громадського медичного страхування, і якщо з'явиться на світ навіть з незначним розладом здоров'я, комерційні страхові компанії його не застрахують. Подружжя згодом мусить оплачувати лікування готівкою.

ЧТК

істинновамкажу...

Ігор Римарук, Василь Кожелянко, Юрко Покальчук, Павло Загребельний... Втрати, які потрясли українське красне письменство протягом останнього півроку... Двом першим із них не було ще й 55...

Із поетом Ігорем Римаруком у попрощалися прощалися у Львові 6 жовтня минулого року. Труну з його тілом несли Василь Герасим'юк і Тарас Лучук, бард Віктор Морозов, поет Тарас Федюк та інші. Були тут Марія Матіос, Ірен Роздобудько, Василь Шкляр... Удова перекладачка Лариса Андрієвська, журналістка Ольга Унгурян, перша дружина покійного, донька Анастасія... Прийшли до ста людей. Більшість із них письменники і викладачі філологічного факультету Львівського університету ім. І. Франка. 50-річний Ігор Римарук помер у лікарні 3 жовтня 2008 року – в останній день вересня потрапив під колеса автомобіля. Найближчий друг поета, письменник Василь Шкляр, розповів: «Я щедрішої людини не знав. Римарук завжди перший рвався оплачувати за обіди. У нього було загостреє почуття власної гідності. Якось разом відпочивали на Черкащині. Один дідусь довго дивився на його бороду й косичку. Підійшов до мене і питає: «Ваш друг – священнослужитель?» - «Ні, - відказую, - він поет». «Це одне й те саме», - відповів дід. Поховали Римарука неподалік журналіста Олександра Кривенка.

«Я дуже люблю старий Львів. Одне з улюблених місць - кафе «Жорж», у 30-х роках там збиралися «молодомузівці». Мені приємно уявляти, як вони сиділи за столиками, слухали скрипаля, який грав на другому поверсі кав'ярні, - казав він незадовго до смерті. - Я знаю Львів уже близько 30-ти років, з одного боку – приємно бачити, що він реставрується, а з іншого – місто стає глянцевим, занадто панським, з цими неоновими трубками, сіті-лайтами та іншими речами. Потрібно зберегти дух Львова, щоб він не став стандартним європейським містом. Кожне місто має свій колорит, але Львів – унікальний. Його недаремно називають українським Парижем, мені сподобався Париж, але Львів – ближчий. Зараз я більше живу у Львові, аніж у Києві. Нормальних львів'ян більше, ніж нормальних киян, особливо у мовному питанні, відчувається і різна форма подачі речення, а також поведінка і культура».

Леся МЕЖВА

СВІТЛИНА

о боже для двох полудневий
полудненний зглянься
це мотто липневе це сполох і переполох
це молитва над урвищем
глянцева
це в тіло твоє перелита стоїть
на плече мені руку поклавши
мелодія літа лиш очі
запали клавіші
мов

Чорна чаша наповнена вщерть,
і воістину нас небагато, –
що ж сорочку, пошиту на смерть,
одягаєш на свято?
Перевідано друзів і рід…
сатаніють в кишені дукати
ти виходиш у світ із воріт
воріженька свойого шукати,
щоби ніч празникову оцю
з ним удвох протинятись шинками
й наостанок шматками свинцю
обмінятись, немов крашанками…

Сиві гриви зірниць,
вузлувата дорога…
Чую клич: «Озирнись!»
Озиратись - на кого?

Лиш опока золи –
золотими степами,
що всуціль заросли
соляними стовпами.

Під копитом змина
понадземна відплата
і старі письмена,
і нові письменята.

Незатуплений гнів
підтинає коріння.
До комонних огнів
промовляє каміння.

Уривок із поеми

…Це юності мотиви опівнічні,
це карнавальний дим довкола плах,
тосічний дотеп і свіча у січні,
бравада крові й бородатий страх,
це все, що мав, – за кучерик на шпи!..
Це дім, де рок – оброком, а за крок
з пожовклих довоєнних сторінок
співали соловецькі соловії, –
чи думав ти, який у них хосен?
Та вже світало, і лунав Дассен.
А місто віршів, бунтів, поцілунків
явило інший лик із інших сцен,
коли з-за слів, неначе з-за лаштунків,
як сюзерен, виходив манекен,
коли зіниці клались на полиці –
і літери сахалися зіниць,
коли занадто мертва смерть дзвіниць
дірки засклила в хроніках столиці
й хіба що голубам служило скло…
Невже тоді нічого не було?!
Були ж неопалима віща круча
й немилосердне в щирості село,
його щетина спогадів колюча
і невіра в балакуче ремесло.
Були ж – уперше – Хортиця і Галич,
листок на плесі й полотняний сніг,
перешепти в кав'яренських тісних
про білу квітку і про скіфську далеч, –
дарма, що хрестовик собі сотав
безбарвну і солодку нить октав.
Іще не відшуміли бурі в склянці,
коли, з космацьких зринувши отав,
убогу тишу, як підлогу в танці,
двадцятилітній вітер розхитав,
озвучивши потоки світлі й темні,
розгледівши в імлі стражденний лик
того, від кого одвернувся вік,
почувши й відголоски потаємні,
й біловолосу жінку на скалі,
і рід її – в ганьбі або в землі.
Коли уламки вівтаря в дровітню
складали, нагорлавшись при столі,
розворушило ватру старожитню:
«Скажіть мені, поети Василі!..» –
заговоріть, поети, хто як може,
щоб задихнулись в подушках пухких
обрізані рядочки, для яких
задовге навіть найкоротше ложе, –
хоча здавалось: звідки серед пуст
узявся той всевидящий прокруст?
Допоки лаври, впавши на литаври,
глушили слав і слів смертельний хруст,
«Печальний етнос, трохи що не маври!» –
у закарпатця вирвалось із уст.
Допоки цвів у поступі повзучім
безпам'ятний співучий переляк,
своє терновє поле подоляк
ніяк не міг обміряти співзвуччям,
і реготав у риму Асмодей –
львів'янин-батяр, бородань-спудей.
Коли душа потроху відмокає,
напередовець із підгір'я, де й
пісні – живі, вертепи відмикає
і скрипку притискає до грудей.
Зацідило узір парадним ряднам,
затіпало сановні тілеса, –
і площа вознеслась у небеса,
обвита шумовинням виноградним,
і крізь епохи й війни, сміх і схлип
доніс до нас крихкий дагеротип.
А час довкіл? Лякав, як лепрозорій!
Чи розібрались в ньому не могли б?
А може, є в тім умисел прозорий,
що запізнали й полиновий хліб?..
Куди пощезнуть відблиски примарні,
коли доба не черт і рез, а криз
високі строфи профільтрує крізь
цідилку з респіраторної марлі?
Так, це новий, немолодий мотив, –
але кого він вбив чи захистив?..

ВІД'ЇЗД

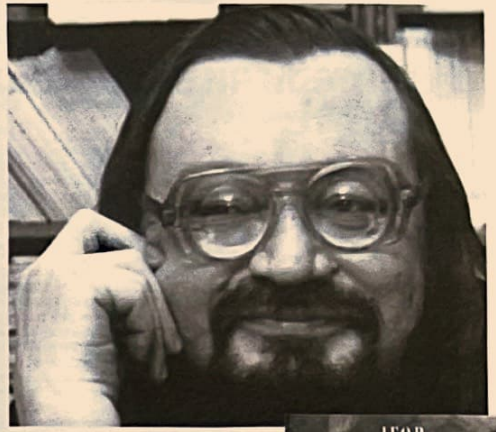
Я від'їжджав і оком астролога
допитувався в зір – яка дорога
мене провадить у майбутні дні.

Микола Зеров

Зорі дрібні одійшли –
як суниці:
птах доклював, що не визбирав люд.
Ні вечорниці, ані власяниці
в коло обранців
не впишуть приблуд.
Час вирушати, о лицарство вперте,
пристрасті наші були замалі,
наша сторінка дописана – verte:
«Ми не поети.
Поети – в землі».
Попри такі пасторальні гуральні,
повз гробівці, на яких не клялись,
ми від'їжджаєм –
і знаки астральні
чвиркають, як чиряки, з-під коліс.
Звісно, вернутися нас не просили,
звісно, не зорями зверстана путь…
Господи, дай же ти кожному сили
жінку в ранковому місті
забуть –
жінку, що вчула
на березі Лети
наших дітей ненароджених крок…
А з-під землі повиходять поети –
знову дорогу спитають в зірок.
Та не в суничних –
доволі їм тліти –
в тих, що злетіли з пекельних багать
і над рікою з містом, як діти –
голі, малі, перемерзлі, –
тремтять.

ГЛОССОЛАЛІЇ

істинно кажу вам
трава істинно кажу
вам вода істинні
кажу вам слова допоки
горить звізда
перші запільний пил другі бездонний плач
треті обсядуть небесний стіл коли
просурмить сурмач істинно кажу вам
огонь істинно кажу вам земля
істинно не з лона кажу з долонь
пробитих вам немовля
даремна хода тверда не тут
освітить межу заповітну
словозвізда
істинновамкажу
перші з-під ніг пилюга другі пилок із крил
треті кому звізда дорога обсядуть
небесний стіл голос там не з
бездонь сурми не звідгала істинно
не з лона кажу з долонь
пробитих вам немовля

1958, 4 липня – Ігор Римарук народився у с. М'якоти біля Ізяслава на Хмельниччині, в сім'ї вчителів; 1978 – почав друкуватися в журналах «Дніпро», у газеті «Літературна Україна»; 1979 – закінчив факультет журналістики Київського університету ім. Т. Г. Шевченка; 1984 – виходить перша збірка поета «Висока вода», стає членом Спілки письменників; 2004 – очолив Асоціацію українських письменників; 2007 – узяв церковний шлюб із перекладачкою Ларисою Андрієвською, переїхав до Львова; 2008, 3 жовтня – помер у Львові, похований на Личаківському кладовищі. Удостоєний Шевченківської премії за збірку «Діва обида» (2002). Автор книг «Упродовж снігопаду» (1988), «Нічні голоси» (1991), «Золотий дощ» (1996), «Бермудський трикутник», «Сльоза Богородиці» (2007). Працював головним редактором журналу «Сучасність», завідував редакцією сучасної української літератури видавництва «Дніпро». Його вірші перекладалися багатьма мовами світу, друкувалися в англо-, іспано-, польсько-, російсько-, румуно-, шведсько-, німецькомовних антологіях української поезії.

Калькарні! Кайф для зірок: Вірники, Художники і Бог – Мудрі, як Діви.

Чорна чаша наповнена вщерть,
і воістину нас небагато, –
що ж сорочку, пошиту на смерть,
одягаєш на свято?
Перевідано друзів і рід…
сатаніють в кишені дукати
ти виходиш у світ із воріт
воріженька свойого шукати,
щоби ніч празникову оцю
з ним удвох протинятись шинками
й наостанок шматками свинцю
обмінятись, немов крашанками…

Гастарбайтери чи заробітчани?

Текст: Юрій ВОВЧУК, Віталій РІШКО

Однією з тем, яка останнім часом дуже жваво обговорюється і є дуже популярною серед журналістів, соціологів, політиків – проблеми заробітчан. Вірніше проблеми, яю можуть з'явитись в уряду України, якщо заробітчани, в зв'язку з фінансовою кризою в Іспанії, Італії, Чехії... почнуть масово повертатися додому. При цьому багато авторів дуже полюбляє вживати поняття «гастарбайтер», т. д. Виникає питання – чому? Яка причина цього непотрібного і неправильно вживаного залозичення? Адже в українській мові є своє визначення щодо людей, які працюють не вдома, це – заробітчани, або хоча б «трудові мігранти».

Звідки взялась тенденція на вживання «гастарбайтер»?.. Ця мода з'явилась в Україні в останні декілька років. Це не найкраще наше залозичення. Першими на території СНД його стали використовувати російські журналісти. Чи є у цьому певний умисел, чи просто хтось із журналістів купився на незвичність звучання слова «гастарбайтер» – цього ніхто не знає. Можна тільки припустити причину цього. Можливо, називаючи так людей, від яких Росія має велику користь і допомоги яких потребує, тим самим підкреслює і робить наголос на різниці між своїми та чужими. І, ясна річ, в певному напрямку формується і суспільна думка – що українці в Росії вже не українці, а «гастарбайтери». Але уточнімо все-таки, де народилось це слово. І чому?

Поняття «гастарбайтер» з'явилося в останні роки другої світової війни, як евфемічне означення іноземних цивільних робітників, які працювали у військовій промисловості нацистської Німеччини. Правда, після закінчення війни ніхто не зв'язував це слово з часами націонал-соціалізму. А вже в 50-х роках, коли Німеччина, щоб вирішити проблему нестачі робочих рук, почала активно завозити робітників з інших країн, це слово стало знову дуже поширеним. Перші гастарбайтери в Німеччині після війни походили з Італії, Іспанії, Югославії, Греції. А починаючи з 1960 року – з Туреччини, Португалії, а також з Тунісу, Марокко, Південної Кореї, Філіппін. І, налевно, саме тому ставлення до українських заробітчан в Іспанії, Італії, Португалії дуже лояльне і доброзичливе. Люди з цих країн самі скуштували смак заробітчанського хліба. Адже гастарбайтери виконували найважчу, найбруднішу працю. Ту, яку не хотіли робити німці, і яка оцінювалась відносно дешево. Але на початку 70-х років поняття «гастарбайтер» було визнано німецькими соціологами проблемним та евфемістичним, бо це слово несе в собі не зовсім коректний зміст. Був оголошений конкурс на кращий варіант заміни слова «гастарбайтер». Надійшло 32 тисячі пропозицій... Після цього почали частіше вживати вираз «іноземний робітник», а пізніше, в серйозних публікаціях – трудові мігранти.

Так що це виходить? Німці відмовляються від виразу «гастарбайтер», який самі і ввели в мову, а деякі українські автори – раді старатись, повторюючи за росіянами цей образливий архаїзм. От взяти приклад від Михайла Коцюбинського - «Фата Моргана», Володимира Винниченка - «Наймити-заробітчани». Вони прекрасно без цього обходились, коли писали про перших заробітчан. А ці письменники своїм життям, творчістю, любов'ю до України і українців можуть дати фору багатьом нинішнім писакам-псевдопатріотам.

Автори мають великий досвід роботи у Німеччині та Чехії, очолюють закарпатську ГО «Заробітчани»

КНИГИ

Ігор Ілюшин. УПА і Армія Крайова. Протистояння в Західній Україні.

У книзі аналізуються причини і перебіг українсько-польського міжнаціонального конфлікту, що за часів Другої світової війни охопив землі спільного проживання двох народів. У центрі уваги – протистояння Української повстанської армії і Армії Крайової, а також антифашистська і антирадянська боротьба останньої на західноукраїнських землях. Своє завдання автор бачив у поданні й аналізі відомої йому інформації про ці події, яка міститься в доступних українських, радянських, польських, німецьких архівних документах. Ігор Ілюшин. Українська повстанська армія і Армія Крайова. Протистояння в Західній Україні (1939–1945 рр.) Київ: Видавничий дім Києво-Могилянська академія, 2009. – 399 с.

Олесь Ільченко. Місто з химерами.

Такі твори влучно називають «метафізично правдивими». Письменник Олесь Ільченко на основі унікальних архівних матеріалів відтворює події першої третини минулого століття... «Місто з химерами» - чи не перша в українській літературі оповідь про долю і творіння архітектора; розповідь історично достовірна, й водночас містична, детективна... Знаний київський будівничий Владислав Городецький став ле@ендою ще за життя. Жоден з більш як сотні чудових київських архітекторів не привертав такої широкої уваги. Цей художній твір про життя зодчого, життя часто більш неймовірне, ніж найсміливіші вигадки. А Київ — місто найвищого творчого злету Городецького, — як побачить читач, і досі приховує багато таємниць... Олесь Ільченко. Місто з химерами - Київ: Грані-Т, 2009. - 160 с.

Вадим Лєвін. Чий портрет?

Якби не ця книга, то ви, мабуть, ніколи б і не дізналися, Що сказав професор і Як Карась розповідав анекдоти про Щуку... А де б ви ще знайшли Вірші з бегемотами? Звісно ніде, крім як у книзі Вадіма Лєвіна, дитячого письменника, вірші якого вже кілька десятиліть залишаються улюбленими для багатьох малят. А тепер, завдяки майстерному перекладу Володимира Каденка, ви зможете дізнатися про це та ще про безліч усіляких цікавинок українською мовою. Лєвін Вадим. Чий портрет? /Вірші. Переклад з російської Володимира Каденка. – К.: Грані-Т, 2009. – 56с., іл. (Серія «Дитяча іронічна поезія»).

Андрій Кокотюха. Останній раз.

Українські кінопродюсери, які вже читали цю Історію, назвали її не просто кінематографічною. Вони провели паралелі з історією про закоханих гангстерів Боні і Клайда, тільки в перекладенні на реалії сучасної України. Герої – наймані вбивці, професіонали екстра-класу. Їхній принцип: брати замовлення лише на «поганих хлопців», не вбивати при цьому ні жінок, ні дітей. Він – колишній опер, звільнений з органів. Вона в минулому – каскадер. Та з часом вбивча парочка втомилася. В них є все для виходу з небезпечної справи і початку нового життя в маленькому містечку біля моря, подалі від гамірного мегаполісу. Та обставини складаються інакше: Ті доводиться взяти ще одне замовлення. Для виконання якого доводиться летіти через океан, у Нью-Йорк. Вони вирішили: це буде останній раз. Життя, як завжди, розпоряджається інакше... Книга видана лише у електронному форматі. Андрій Кокотюха. Останній раз. К.: Мост Паблішінг, 2009.

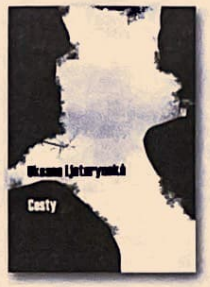
Микола Гоголь. Тарас Бульба.

Кальварія пропонує Вам справжнього «Тараса Бульбу», якого ані європейці, ані самі українці майже не знають. Адже наші діти й досі вивчають за шкільною програмою, «виправлену» ще царською цензурою, версію повісті. Переклад оригіналу «Тараса Бульби» українською здійснив Василь Шкляр – блискучий стиліст, знаний в Україні письменник, автор інтелектуальних бестселерів, лауреат багатьох літературних премій. В книжку також включено твір Василя Шкляра «Елементал». Видавництво «Кальварія», рік випуску 2005. Ціна зі знижкою $ 7.97.

Оксана Лятуринська. Шляхи. Oksana Ljaturynska. Cesty.

Оса@на Лятури@нська (1902-1970) – відома діячка т.зв. «празької школи». Українська малярка, скульптор і письменник народилася 1902 року біля Вишневця (звідси один з псевдонімів – Роксана Вишневецька) на Волині. З 1924 року перебувала в Чехословаччині, навчалася у Карловому університеті, Український студії пластичного мистецтва, Чеський вищій промисловій школі у Празі. Створила пам'ятник полеглим (1932), погрудя Т. Шевченка, С. Петлюри. Друкувалася у «Літературно-науковому віснику», «Пробоєм» та в інших періодичних виданнях. У Празі вийшли її збірки «Гусла» (1938) і «Княжа емаль» (1941). У роки війни пережила загибель частини своїх творів. Після Другої світової війни жила в м. Ашафенбурзі (Німеччина), від 1949 року – у США. Друге видання «Княжої емалі» (1956) включало також збірку «Веселка». Для дітей видала збірку новел «Материнки» (1946) і збірку віршів «Бедрик» (1956). Померла в м. Міннеаполіс. Урна з її прахом похована на українському православному цвинтарі в Баунд-Броку, штат Нью-Джерсі. У 2008 році на Об'єднання Українців та Прихильників України видало її вибрані твори, куди увійшли її поезії з різних збірок українською мовою та у чеському перекладі Алени Моравкової, Вацлава Данька та Іржі Гонзіка, а також оповідання для дітей та есе.

Олексій Боголюбов. My «Cool & Crazy» world.

З перших секунд альбом створює особливий, приязний простір, налаштував на уважне сприйняття – навіть якщо Ви ніколи раніше не чули Олексія Боголюбова. А якщо вже доводилося, то слухати буде апріорі цікаво. Олексій довгі швидко (маючи зараз всього лише 23 роки) достиг до запису сольного проекту. Він активно виступав із різними складами. Внутрішня гармонійність, збалансованість кожної п'єси, як і платівки в цілому – приємно тішить. «My «Cool & Crazy» world» – красива, різнобічна робота, в якій Боголюбов добре проявив себе і як виконавець, і як композитор, і як організатор. Останнє найбільш яскраво ілюструють залучені бубни. Альбом можна умовно поділити на дві частини: cool та crazy. У перших чотирьох композиціях звучить Сергій Табунщик, який вирізняється умінням ненав'язливо, але математично чітко заповнити простір – але при цьому дивним чином не зробити жодного зайвого руху. Друга половина альбому тяжіє до crazy. Олексій Фантаєв, якої заграв у наступних двох п'єсах, також є визнаним майстром філігранних пауз – але він свою лінію творить більш емоційно, з помітною любов'ю до «південних» ритмів. Ну а на двох завершальних треках чуємо Олександра Муренка, власника експресивної і часом дещо епатажної манери виконання – його гра привнесла сюди драйвові рок-ф'южн-відтінки. Ціна: $16.92. Антон Йожик Лейба.

Перкалаба. !чидро

Поки світова спільнота з хвилюванням чекала на оприлюднення спільного проекту панів Моха та Кузі, гурт Перкалаба зненачька, без жодного оголошення, видав на-гора свій третій альбом. Ну і правильно зробив – давно вже хотілося почути чогось новенького зі сфер абсурдного фолку, а Перкалаба досі залишається чи не головним українським провідником цими неходженими стежками. І зараз можна сказати, що гурт таки дотримується напрямку руху, який вже поступово вимальовувався у попередніх роботах. Умовним визначенням напрямку хай буде – «психоделічне ска». Стосовно платівки «!чидро» це означає, що ті шум і шал, до яких всі встигли звикнути раніше – занурюються все більше і більше углиб, перетворюються на потужну приховану енергію. Тепер від цих пісень не так помітно дрижить повітря – зате земля відчутно гуде, наче пригадує, що не завжди була спокійною. Загальне звучання гурту стало якимсь більш відточеним, у ньому з'являється вже чимало запрошень зауважити дрібні, але красиві деталі. Власне, з цих дрібниць і росте собі психоделя. У поєднанні ж із, як і завжди, чудернацькими текстами – вона просто непомітно лишає голову без покрівлі. І ото стирчить з голого мозку самотня труба у саме небо... Хіба ж не чудово? Видавець: Taras Bulba Entertainment. Рік видання: 2009. Ціна для мешканців України: $12.92. Антон Йожик Лейба.

Євшанзілля 3. Рок-збірка 2009.

«Євшан-зілля» втрете став першою рок-збіркою нового року. Незмінними лишаються і деякі інші атрибути – половина з представлених тут гуртів ще не мають офіційно виданих альбомів. Тому «Євшан-зілля» автоматично стає чи не першим ліцензійним виданням їхніх пісень. Друга половина гуртів вже мають видані альбоми, а дехто і не по одному – але тут Ви знайдете кілька пісень, які тільки мають потрапити до наступних доробків цих колективів. «Євшан-зілля», як і раніше, стежить не лише за стильовою відповідністю, а й за актуальністю представленого матеріалу. Ну і, власне, щодо стилів – тут політика теж лишилася незмінною, і це приємно. Іншими словами, на платівці, як завжди, можна почути дуже широку палітру відтінків, що уміщуються між відверто-агресивним та поп-роком. Отже, якщо Ви полюбляєте коктейлі і надаєте перевагу тим з них, де інгредієнти не суперечать один одному надто явно, «Євшан-зілля» – саме те, що потрібно. Видавець: Наш Формат, МА. Рік видання: 2009. Ціна: $10.92.

ДИСКИ

Українські народні казки. Дитяча колекція.

Диск «Українські народні казки» розроблений для дітей молодшого шкільного віку. Окрім казок, передбачених навчальною програмою, є можливість прослухати багато інших, які будуть цікавими та повчальними для Вашої дитини. Також диск наповнений малими формами усної народної творчості: прислів'ями, приказками, скоромовками, а розважать – ребуси, кросворди та мультик. Мінімальні технічні вимоги: Microsoft Windows 98/2000/XP, 1000Mгц процесор, інтегроване відео, 128 RAM, мишка. CD-ROM продається на умовах AS IS, тобто продавець не несе відповідальність за те, що той чи інший компакт-диск не працює на Вашому комп'ютері. Продавець перевірив диск на своєму комп'ютері – він працює і не дає збоїв. Видавець: Атлантик. Рік видання: 2008. $8.92.

Книги та диски, про які розповідається у анотаціях у цій рубриці, можна придбати на відстані в Інтернет-крамницях knyha.com, umka.com.ua та artvertep.com.

Nejlepší espresso v Praze

Ochutnejte

ručně vyráběné

ČOKOLÁDOVÉ BONBONY

z naší manufakury.

KÁVOVARNA

Založeno 2002

Pasáž Lucerna, Štěpánská 61

tel.: 296 236 233

Молодий каратист: «Ми учора так билися, я розмахуюся, одному – бац, другому – бац, підводжуся – обидва стоять...»

∴

Реклама. Щоб приготувати цю каву, ми вибрали найкращі зерна. А що залишилося – зварили вам.

∴

Сорок років – це час, коли пора закінчувати починати життя і пора починати його закінчувати.

∴

У мене вчора в розмові з дружиною обмовочка вийшла — майже за Фрейдом. Хотів сказати: «Зроби мені, люба, бутерброд із сиром», а замість цього сказав: «Гадюка, ти ж мені все життя зіпсувала!».

∴

Чоловіки, будьте з жінками гуманні. Піймали – відпустіть їх уранці на волю!

∴

Російський прем'єр Путін ласкаво запитує російського президента Медведєва: «Ну що, Дімон, класно покатався на Су-34 в кріслі другого пілота?» «Так, Володимире Володимировичу, відчуття навіть крутіше, ніж на «американських гірках»! «Невже тобі було зовсім не страшно?» «Страшно стало, коли я зрозумів, що в кріслі першого пілота – не Ви, а якийсь чужий дядько!»

∴

Флірт – це коли дівчина не знає, чого хоче, але всіма засобами домагається цього.

∴

Жінка молиться: «Господи, будь ласка, відправ усі калорії в цицьки!».

∴

47 мільйонів українців узяли участь у всесвітньому флеш-мобі й не користувалися електроенергією цілу годину – з третьої до четвертої години ночі із суботи на неділю в останні вихідні березня.

∴

Мій чоловік, мабуть, мусульманин. Я приходжу додому о шостій ранку, а він мені – «ти невірна, невірна»...

∴

Ви повинні приймати ці ліки до кінця життя. Але, лікарю, тут написано: «Приймати протягом двох місяців»! «А я так і сказав... »

∴

На останньому концерті гуморист Петросян, зневірившись, кинувся просто лоскотати глядачів.

∴

Блондинка прибігає до лікаря: «Докторе, допоможіть! Мене вкусив джміль!» «Нічого, зараз намажемо маззю...» «Але як ви його знайдете? Джміль, мабуть, уже далеко полетів». «Та ні, намажу те місце, де він вас укусив». «А-а-а. Це було в парку, на лавці під деревом». «От дурепа! Я намащу вам ту частину тіла, куди вас укусив джміль, і все пройде». «Ну так би і сказали! Джміль укусив мене в палець. Боже, як це боляче!» «Який саме?!» Блондинка (невинно): «Звідки я знаю? Як на мене, так усі джмелі однакові...»

∴

Знаменитого співака залитують: «Скажіть, коли і як ви отримали найцінніше у своєму житті пораду?» «Років двадцять тому я готувався виступати в Палаці «Україна» на урядовому концерті. Таке в мене було вперше — я сильно хвилювався, був увесь на нервах... І ось перед самим виходом на сцену підходить до мене колега, кладе руку на плече і тихо радить: «Володю, застебни ширінку...»

∴

«Чоловіки інстинктивно хочуть, аби в їхньої дитини була якнайбільша годівниця». «Як це?» «Їх тягне до жінок із великими грудьми».

∴

У вчителя залитують: «Назвіть три причини, за які ви любите свою роботу?» «Червень, липень, серпень...»

∴

«Скажіть, а окуліст приймає?» «Не те слово – бухає по-чорному».

∴

Фізичний і розумовий розвиток людини повністю закінчується у 30-річному віці. На жаль, усі хочуть жити далі.

∴

Одяг із заниженою талією зазвичай носять дівчата із завищеною самооцінкою.

∴

Зарплата слюсаря Заначкіна потрапила до Книги рекордів Гіннесса. Там він сховав ці гроші від дружини.

∴

Якийсь випадковий знайомий на курорті запропонував міжнародному гросмейстеру зіграти партійку в шахи. Чемпіон погодився, а під час розставляння фігур прибрав одну свою туру. Партнер здивувався: «Що ви робите? Ви ж мене зовсім не знаєте – і даєте мені туру фори?» Гросмейстер відповідає: «Якби ви не потребували такої фори, я б вас знав».

∴

Уже п'ять разів із музею викрадали картину Казимира Малевича «Чорний квадрат», і щоразу сторож дядя Вася встигав до ранку відновити втрачене полотно...

∴

Склавши ширину шиї охоронця з висотою стелі в офісі і помноживши на довжину ніг секретарки, він зрозумів, що фірма серйозна.

∴

«Хочете приносити користь суспільству? Хочете, щоб дівчата бігли вам назустріч, а іноді й за вами? Хочете, щоб вас із нетерпінням чекали в будь-який час і в будь-яку погоду? Автотранспортне підприємство запрошує на роботу водіїв автобуса!»

∴

Розмовляють двоє чоловіків: «Я вважаю, що дружина в домі має бути як президент!» «Що, найголовніша?» «Ні, щоб кожні чотири роки можна було вибирати іншу!»

∴

Як кажуть вівці, «повернімося до наших баранів».

∴

«Чому в тебе мізинці в гіпсі?» «Зламав». «Відразу два?» «У вухах колупався і чхнув...»

∴

Нашу людину не так тішить зменшення черги попереду неї, як збільшення позаду.

∴

Якось одна дурна лінива мавпа не зуміла навчитися лазити по деревах... Так почалася людська історія.

∴

Шотландські діти мають над іншими ту перевагу, що можуть триматися як за мамину, так і за таткову спідницю.

∴

Дядя Федір розповідає коту Матроскіну: «А я цими вихідними у Простоквашино з'їздив...» «І що там робив?» «Та так – просто квасив».

∴

Учитель відібрав в учня порнографічний журнал. «Я хочу бачити твоїх батьків!» «Дивіться... Ось вони — сторінка 42–43!»

∴

Біля берегів Криму іхтіологи стали розводити тризубого бичка. Основним його завданням є витіснення з чорноморського шельфу двоголового орла.

∴

Письменник прийшов на творчий вечір разом із молодою дружиною. До нього підходить знайомий і зауважує: «Сукня й бижутерія у твоєї дружини – це поема!» «Ні, шановний, це п'ять поем і ще дві новели».

∴

Стати інтелігентом досить просто – треба лише викинути з машини бейсбольну биту і замість неї покласти красиву металеву ключку для гольфу.

∴

«Лікарю, ми втрачаємо хворого! Що робити?» «Нічого не робити. Дамо йому спокійно піти. Незабаром він знову захворіє й повернеться».

∴

Бухгалтер уперше читає чотирирічній доньці казку про Попелюшку. Дівчинка зачарована історією, особливо тією її частиною, де гарбуз перетворюється на золоту карету. Раптом вона питає: «Тату, а ось коли гарбуз перетворюється на золоту карету, це класифікується як дохід чи як збільшення вартості майна?..»

∴

Любитель інтернету дзвонить подрузі: «Привіт! Що робиш?» «Прес качаю». «А що це?» «Корисно для здоров'я й для фігури». «То дай посилання, я теж скачаю!»

∴

Митник оглядає машину: «А бейсбольна битка навіщо?»

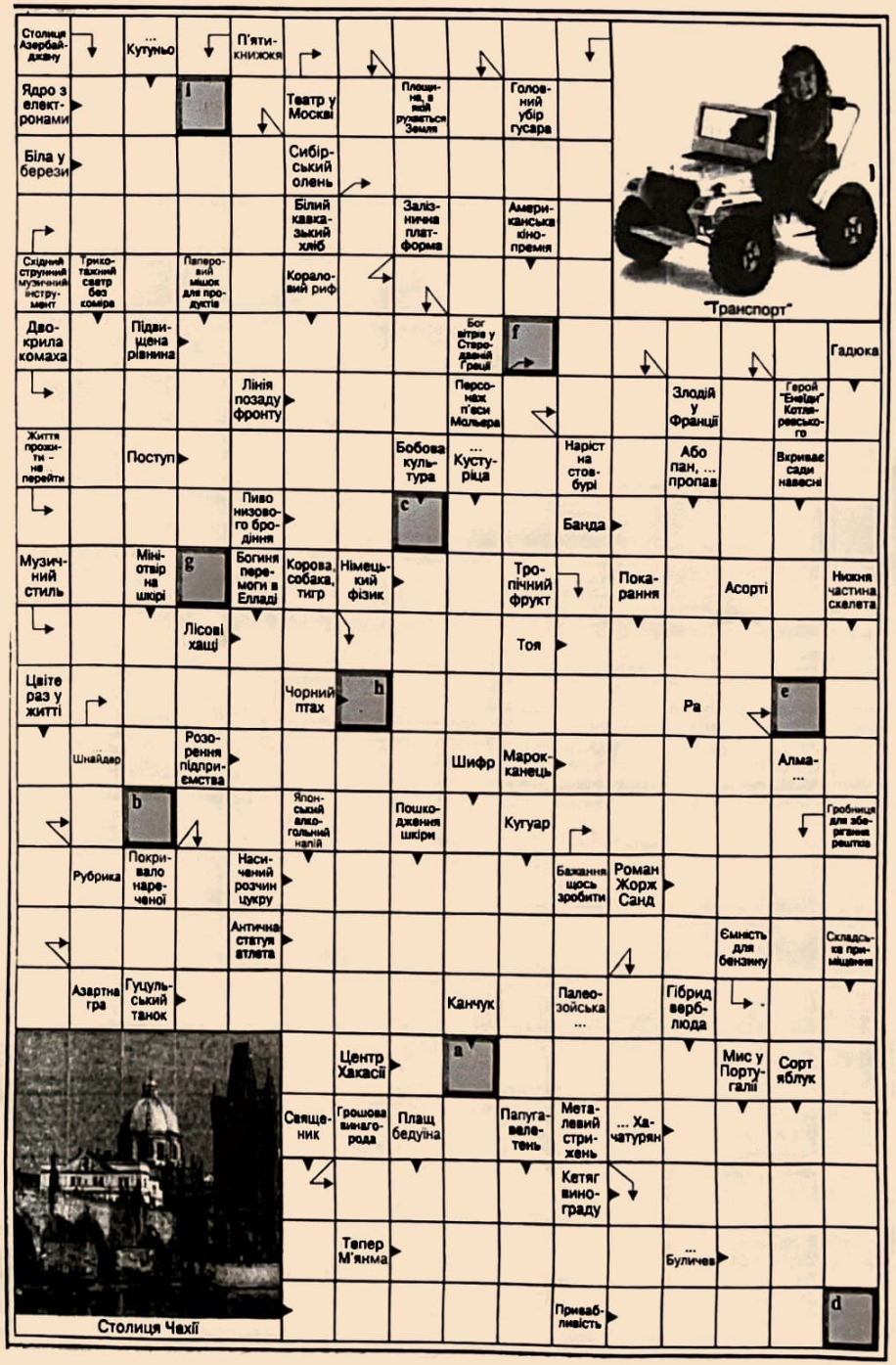
«Бейсболом захоплююся». Митник знаходить пакетик, нюхає, пробує мізинцем. «Я дивлюся, й органічною хімією теж цікавитеся. З вас три тисячі фунтів стерлінгів!». «А чому фунтів?!» «А я нумізматикою захоплююся!»

∴

Він: «Що, чекаєш принца на білому «Лексусі»? Вона: «Ні. Головне, щоб чоловік був хороший... І не має значення, на якому він «Лексусі»...

∴

Директор компанії викликає секретарку і каже їй: «Давай поїдемо на тиждень за кордон. Збери речі». Секретарка приходить додому і повідомляє цю новину чоловікові: «Любий, я їду з шефом у відрядження на тиждень, тобі доведеться подбати про себе самому». Її чоловік телефонує своїй коханці: «Моя дружина їде на тиждень із дому, давай проведемо цей час разом». Коханка телефонує своєму учневі, якому дає приватні уроки математики: «Я буду зайнята, цього тижня уроки скасовуються». Задоволений хлопчик телефонує своєму дідові: «Дідусю, в мене весь тиждень занять не буде. Давай проведемо цей час разом». Дідусь (директор компанії) знову телефонує своїй секретарці: «Цього тижня онук просить провести час із ним. Поїздка скасовується. Поїдемо пізніше». Секретарка телефонує своєму чоловікові: «Шеф цього тижня зайнятий іншими справами, відрядження відкладається». Чоловік телефонує коханці: «Не вийде цього тижня зустрітися, дружина скасувала поїздку». Коханка телефонує учневі: «Заняття цього тижня будуть як завжди». Учень телефонує дідові: «Діду, вчителька каже, що уроки не скасовуються. Я не зможу скласти тобі компанію». Дід-директор телефонує секретарці: «Ми цього тижня таки поїдемо за кордон. Збирай речі».

КРОСВОРД РОЗВАГА

Resumé

Jarní číslo Porohů vychází po bouřlivých událostech, které se na přelomu roku dotýkaly jak Ukrajiny, tak České republiky. Takzvaná plynová válka odhalila mnohé – dozvěděli jsme se podrobnosti různých makroekonomických dohod či to, kdo a jak je závislý na ruském plynu. Další významnou událostí byla březnová návštěva prezidenta Viktora Juščenka v České republice, který v Praze odhalil pomník Tarase Ševčenka.

Rubrika **Kronika společnosti** se tradičně zaměřuje na dění v ukrajinské komunitě v Česku. Čtenáři se dozvědí mimo jiné o aktivitách občanského sdružení Berehyňa, nechybí zmínka o tom, jak Ukrajinci v Česku slavili Vánoce nebo jak proběhly Ševčenkovské slavnosti. Informujeme také o setkání ukrajinských aktivistů v Plzni. Mezinárodní spolek Svoboda připomněl výročí založení Organizace ukrajinských nacionalistů, ale také založil školu, která působí v prostorách základní školy na pražském Uhelném trhu. Přinášíme i čerstvé zprávy o fotbalovém týmu Fóra Ukrajinců.

Rubrika **Pražské zrcadlo** vypráví o Vikentiji Chvojkovi, Čechovi, který před sto lety emigroval na Ukrajinu, kde objevil starobylou tripolskou kulturu. Na Ukrajině bylo nedávno otevřeno jeho muzeum. Více v článku Svatoslava Jusova.

Rubrika **Panorama** se vrací k sedmdesátému výročí Karpatské Ukrajiny. Nabízíme aktuální reportáž z města Chust, kde byla 15. března 1939 nezávislá republika Karpatská Ukrajina vyhlášena. Nynější primátor Chustu Mychajlo Džanda v rozhovoru s Oleksandrem Havrošem popsal změny, které se ve městě udály v posledních letech.

V rubrice **Naše dílo** přinášíme rozhovor se «zarobitčanem» Ivanem Kuryľakem. Pochází z okresu Rachiv na Zakarpatí a už řadu let pracuje v Česku jako stavební dělník. Nesoustředí se ovšem pouze na výdělek, zajímá se také o ukrajinskou kulturu, navštěvuje akce komunity a mrzí ho, že hodně jeho krajanů se o dění v Česku nezajímá.

Rubrika **Nezávislost** se vrací k dvěma horkým týdnům «plynové války». Ukrajinista David Svoboda píše o alibismu, který Evropská unie chová vůči Ukrajině.

Ve **Čtvrté vině** – rubrice věnované problematice migrace – se dozvíte o projektu, v jehož rámci nabízí česká vláda cizincům, kteří přišli o práci, letenku a pět set euro – za podmínky, že Česko opustí a vrátí se domů. Přinášíme i článek o systému zdravotního pojištění cizinců, který kritizuje ombudsman Otakar Motejl. Další materiál je pak věnován snahám ukrajinské vlády zdanit pracovní migranty a přimět je platit důchodové pojištění. A do nakonec informujeme o tom, jak se tajemník ukrajinského prezidenta Viktor Baloha bojí evropských pedofilů a maniaků, a proto žádá pro země Evropské unie zavést opět vízový styk.

A konečně **Kaleidoskop**. Kulturní rubrika je tentokrát věnována nedávno zesnulému básníku Ihoru Rymarukovi. Dále doporučujeme esej Jurije Vovčuka, který tvrdí, že slovo «gastarbeiter» je urážlivé, a proto «módní» u ruských novinářů. Nechybí ani nabídka nových knih a CD. A na závěr – tradičně humor a křížovky.

Příjemné jarní čtení!

Маєте новину?
Влаштовуєте акцію?
Знаєте цікаву людину?
Потрапили в халепу?
Маєте рекламу?
Дзвоніть нам!

777 852 463

Ми цікавимось достойними українцями та українками в ЧР!

Ваша тема знайде своє місце на сторінках Порогів!
Працюємо для Вас!

